

TINÓDI SEBESTYÉN GIMNÁZIUM ÉS
IDEGENFORGALMI, VENDÉGLÁTÓI SZAKKÉPZŐ ISKOLA

Helyi tanterv

Hatályba lépés ideje: 2013. szeptember 1.

Tartalom

Az iskola képzési rendje	7
Az általános gimnáziumi képzés 9–12. évfolyamának tantárgyi rendszere és óraszámai	7
Emelt szintű angol és német nyelvi gimnáziumi képzés 9–12. évfolyamának tantárgyi rendszere és óraszámai	8
Emelt szintű matematika és angol nyelvi, illetve emelt szintű biológia és angol nyelvi gimnáziumi képzés 9–12. évfolyamának tantárgyi rendszere és óraszámai	9
Szakközépiskolai képzés 9–12. évfolyamának közismereti tantárgyi rendszere és óraszámai	10
Szakközépiskolai képzés szakmai tantárgyi rendszere és óraszámai	11
Vendéglátásszervező-vendéglős szakképesítés	11
Turisztikai szervező, értékesítő szakképesítés	13
Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	15
A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	15
Az erkölcsi nevelés	16
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	16
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	16
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	16
A családi életre nevelés	17
A testi és lelki egészségre nevelés	17
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	17
Fenntarthatóság, környezettudatosság	17
Pályaorientáció	18
Gazdasági és pénzügyi nevelés	18
Médiatudatosságra nevelés	18
A tanulás tanítása	18
Választható tantárgyak, foglalkozások	19
Utazás & Turizmus akkreditált érettségi tantárgy oktatása a 10-12. évfolyamokon	19
Fakultációválasztás	19
Tanórán kívüli foglalkozások	19
Tehetséggondozó, hátránykompenzáló, felzárkóztató és egyéni foglalkozások	19
Iskolai sportkör	19
Szakkörök	20
Versenyek, vetélkedők, bemutatók	20
Kirándulások	20
Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás	20
Szabadidős foglalkozások	20
Iskolai könyvtár	20
Tanulószoa	21
Felkészítés az érettségi vizsgára	21
Középszintű érettségi vizsgára történő felkészítés	21
Emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítés	21
A középszintű érettségi vizsga témakörei	22
Magyar nyelv és irodalom	22
Szövegértés	22
Szövegalkotás	22

Beszéd, szóbeli szövegalkotás.....	22
Fogalmi műveltség.....	22
1. Magyar nyelv.....	22
2. Irodalom.....	23
Történelem.....	24
1. Kompetenciák.....	25
2. Témakörök.....	25
Matematika.....	27
1. Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok.....	27
2. Számelmélet, algebra.....	28
3. Függvények, az analízis elemei.....	28
4. Geometria, koordináta geometria, trigonometria.....	28
5. Valószínűség számítás, statisztika.....	29
Idegen nyelv.....	29
1. Kommunikatív készségek.....	29
2. Nyelvi kompetencia.....	30
3. Témák.....	30
Fizika.....	31
1. Mechanika.....	31
2. Hőtan, termodinamika.....	31
3. Elektromágnesség.....	32
4. Atomfizika, magfizika.....	33
5. Gravitáció, csillagászat.....	34
6. Fizika- és kultúrtörténeti ismeretek.....	34
Biológia.....	34
1. Bevezetés a biológiába.....	34
2. Egyed alatti szerveződési szint.....	35
3. Az egyed szerveződési szintje.....	35
4. Az emberi szervezet.....	36
5. Egyed feletti szerveződési szintek.....	38
6. Öröklődés, változékonyság, evolúció.....	38
Informatika.....	39
1. Információs társadalom.....	39
2. Informatikai alapismeretek – hardver.....	40
3. Informatikai alapismeretek – szoftver.....	40
4. Szövegszerkesztés.....	40
5. Táblázatkezelés.....	40
6. Adatbázis-kezelés.....	41
7. Információs hálózati szolgáltatások.....	41
8. Prezentáció és grafika.....	41
9. Könyvtárhasználat.....	41
Kémia.....	41
1. Általános kémia.....	42
2. Szervetlen kémia.....	43
3. Szerves kémia.....	44
4. Kémiai számítások.....	44
Földrajz (földünk és környezetünk).....	45
1. Térképi ismeretek.....	45

2. Kozmikus környezetünk	45
3. A geoszférák földrajza	45
4. A földrajzi övezetesség	46
5. Népség- és településföldrajz.....	46
6. A világ változó társadalmi-gazdasági képe	46
7. A világgazdaságban különböző szerepet betöltő régiók, országcsoportok és országok	46
8. Magyarország földrajza	46
9. Európa regionális földrajza	47
10. Az Európán kívüli földrészek földrajza	47
11. A globális válságproblémák földrajzi vonatkozásai	47
Rajz és vizuális kultúra	47
1. Alkotás.....	47
2. Befogadás.....	48
Ének-zene	50
1. Éneklés és zenetörténet.....	50
2. Zenefelismerés	51
3. Dallamátírás	51
Testnevelés.....	51
1. Elméleti ismeretek	51
2. Gyakorlati ismeretek	52
Vendéglátó idegenforgalmi alapismeretek	54
1. Vendéglátó és turizmus alapismeretek.....	54
2. Szállodai alapismeretek	55
3. Marketing alapismeretek.....	55
Utazás & Turizmus.....	56
A tanulók értékelése.....	59
Értékelési alapelvek	59
Az értékelés célja.....	59
Az értékelés fajtái.....	59
Az értékelés formái.....	59
A tanulmányi munka értékelése.....	59
Az iskolai beszámoltatás formái.....	61
Témazáró dolgozat.....	61
Szóbeli felelet.....	62
Röpdolgozat	62
Egyéb formák	62
Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	62
Írásbeli (és más, nem szóbeli típusú) feladatok.....	63
Szóbeli házi feladatok.....	63
Külső értékelés.....	64
A magatartás és a szorgalom értékelése	64
Magatartás	64
Szorgalom	65
Tanulók jutalmazásának elvei és formái.....	66

Az egyes tanulók jutalmazásának lehetőségei.....	66
Csoportba sorolás elvei és rendje.....	67
A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	67
A tantárgyak tanterve.....	68
Szakmai programok.....	69

- ☐ a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény,
- ☐ a Szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény
- ☐ a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) kormányrendelet,
- ☐ a Nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet
- ☐ a Kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet
- ☐ az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Kormányrendelet,
- ☐ az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012. (VIII. 9.) Kormányrendelet,
- ☐ a(z) 54 811 01 (OKJ azonosítószám) vendéglátásszervező-vendéglős (OKJ megnevezés) szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit tartalmazó ../2013. (... ..) xxx rendelet

alapján készült.

Az iskola képzési rendje

Az általános gimnáziumi képzés 9–12. évfolyamának tantárgyi rendszere és óraszámai

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok a 9–12. évfolyamon

tagozat	általános			
évfolyam	9	10	11	12
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4+1	4+1
I. Idegen nyelv	3+1	3+1	3+1	3+1
II. Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3+1	3+1	3+1	3+1
Etika			1	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2+1	2+1	3	3+1
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Biológia – egészségtan		2	2	2
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és tánc	1			
Művészetek *			(2)	(2)
Informatika	1+1	1+1	0+1	0+2
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
<i>Kötelezően választandó fakultáció</i>			0+2	0+2
Kötelező tanítási órák	35	36	35	35
Emelt óraszám (max.:4)	0	0	0	0
Diák kötelező óraszám	35	36	35	35
Szabadon választható tanórai foglalkozás	0	2	4	4
Diák óraszám	35	38	39	39

* Művészetek oktatása a 11-12. évfolyamon az Ének-zene és a Vizuális kultúra tantárgyak heti 1-1 órában történő tanításával valósul meg.

Emelt szintű angol és német nyelvi gimnáziumi képzés 9–12. évfolyamának tantárgyi rendszere és óraszámai

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok a 9–12. évfolyamon

tagozat	angol-német			
évfolyam	9	10	11	12
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4+1	4+1
I. Idegen nyelv	3+2	3+2	3+2	3+2
II. Idegen nyelv	3+2	3+2	3+2	3+2
Matematika	3+1	3+1	3+1	3+1
Etika			1	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2+1	2+1	3	3+1
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Biológia – egészségtan		2	2	2
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és tánc	1			
Művészetek *			(2)	(2)
Informatika	1+1	1+1	0+1	0+2
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
<i>Kötelezően választandó fakultáció</i>			0	0
Kötelező tanítási órák	35	36	35	35
Emelt óraszám (max.:4)	3	3	1	1
Diák kötelező óraszám	38	39	36	36
Szabadon választható tanórai foglalkozás	0	0	2	2
Diák óraszám	38	39	38	38

* Művészetek oktatása a 11-12. évfolyamon az Ének-zene és a Vizuális kultúra tantárgyak heti 1-1 órában történő tanításával valósul meg.

Emelt szintű matematika és angol nyelvi, illetve emelt szintű biológia és angol nyelvi gimnáziumi képzés 9–12. évfolyamának tantárgyi rendszere és óraszámai

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok a 9–12. évfolyamon

tagozat	mat-ang	bio-ang	mat-ang	bio-ang	mat-ang	bio-ang	mat-ang	bio-ang
évfolyam	9		10		11		12	
Magyar nyelv és irodalom	4		4		4		4+1	
Angol nyelvi	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2
Német nyelv	3	3	3	3	3	3	3	3
Matematika	3+2	3+1	3+2	3+1	3+2	3+1	3+2	3+1
Etika					1			
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2+1		2+1		3		3+1	
Fizika	2		2		2			
Kémia	2		2					
Biológia – egészségtan		0+2	2	2+2	2	2+2	2	2+2
Földrajz	2		2					
Ének-zene	1		1		1		1	
Vizuális kultúra	1		1		1		1	
Dráma és tánc	1							
Művészetek *					(2)		(2)	
Informatika	1+1		1+1		0+2		0+2	
Életvitel és gyakorlat							1	
Testnevelés	5		5		5		5	
<i>Osztályfőnöki</i>	1		1		1		1	
<i>Kötelezően választandó fakultáció</i>					0		0	
Kötelező tanítási órák	35	35	36	36	35	35	35	35
Emelt óraszám (max.:4)	2	3	2	3	0	1	0	1
Diák óraszám	37	38	38	39	35	36	35	36
Szabadon választható tanórai foglalkozás	0	0	0	0	2	2	2	2
Diák óraszám	37	38	38	39	37	38	37	38

* Művészetek oktatása a 11-12. évfolyamon az Ének-zene és a Vizuális kultúra tantárgyak heti 1-1 órában történő tanításával valósul meg.

Szakközépiskolai képzés 9–12. évfolyamának közismereti tantárgyi rendszere és óraszámai

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok a 9–12. évfolyamon

Tantárgy	9	10	11	12
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
I. Idegen nyelv	3+1	3+1	3+1	3+1
II. Idegen nyelv	0+2	0+2	0+2	0+2
Matematika	3+1	3+1	3+1	3+1
Etika			1	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3
Fizika	2	2	1	
Kémia	2	1		
Biológia – egészségtan		2	2	1
Földrajz	2	1		
Szakmai tárgyak	6	7	8	11
Művészetek – Ének-zene		1		
Informatika	1			
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Diák óraszám	35	36	35	35
Szabadon választható tanórai foglalkozás	0	0	2	2
Diák óraszám	35	36	37	37

Szakközépiskolai képzés szakmai tantárgyi rendszere és óraszámai

Vendéglátásszervező-vendéglős szakképesítés

☐ azonosítószám: 54 811 01

☐ szakmacsoport: 18. Vendéglátás, turisztika

☐ ágazati besorolás: XXVII. Vendéglátóipar

Szakmai tantárgyak óraterve	9		10		11		12		5/13	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Munkahelyi egészség és biztonság	0,5									
Foglalkoztatás II.									0,5	
Foglalkoztatás I.									2	
Vendéglátó gazdálkodás					2		1		2	
Szakmai számítás							2		1,5+2	
Marketing és kommunikáció a gyakorlatban							2			2
Alkalmazott számítástechnika				0+1		0+1		0+1		2
Ügyvitel										2
Vendéglátó üzleti idegen nyelv							2		2+2	
Élelmiszer ismeret			1		1		1			
Termelés elmélete	1		1		1				2	
Termelés gyakorlata				2		2		2		6
Értékesítés elmélete	1		1		1				2	
Értékesítés gyakorlata		2		1						5
Vendéglátó vállalkozások		0+0,5							1	
Vendéglátó vállalkozás működtetése									1	
Szabad sáv	Vizuális kultúra	0+1								
Összes óra	4	2	3	4	5	3	4	7	14	21
Összes óra	6		7		8		11		35	

Szakmai tantárgyak óraterve	1/13		2/14	
	e	gy	e	gy
Munkahelyi egészség és biztonság	0,5			
Foglalkoztatás II.			0,5	
Foglalkoztatás I.			2	
Vendéglátó gazdálkodás		3	2	
Szakmai számítás		2	1,5+2	
Marketing és kommunikáció a gyakorlatban		2		2
Alkalmazott számítástechnika		0+3		2
Ügyvitel				2
Vendéglátó üzleti idegen nyelv		4		2+2
Élelmiszer ismeret		3		
Termelés elmélete		3	2	
Termelés gyakorlata		6		6
Értékesítés elmélete		3	2	
Értékesítés gyakorlata			3	5
Vendéglátó vállalkozások		0,5	1	
Vendéglátó vállalkozás működtetése			1	1
Szabad sáv	Vizuális kultúra	0+1		

Összes óra		16	19	14	21
Összes óra		35		35	

Turisztikai szervező, értékesítő szakképesítés

- azonosítószám: 54 812 03
- szakmacsoport: 18. Vendéglátás, turisztika
- ágazati besorolás: XXVIII. Turisztika

Szakmai tantárgyak óraterve		9		10		11		12		5/13	
		e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Munkahelyi egészség és biztonság		0,5									
Foglalkoztatás II.										0,5	
Foglalkoztatás I.										2	
Turizmus alapjai		2		1							
Kultúr- és vallástörténet		1,5		1,5		1					
Vendéglátás- és szálláshely ismeretek				1		1		1			
Üzleti kommunikáció gyakorlata			1		1						
Marketing alapjai			0,5	0,5		1		1			
Szakmai idegen nyelv – gyakorlat							2		4,5		0+2
Antik örökségünk										1	
Latin nyelvtan és fordítási gyakorlatok										1	
Ügyviteli ismeretek								2			
Informatika a turizmusban					0+1		1+1		1,5+1		
Levelezési gyakorlat					1		1				
Utazásszervezés										5	
Utazási szolgáltatások értékesítése gyakorlat											9,5
Vállalkozási alapismeretek			0+0,5							2,5	
Turisztikai üzletágak működtetése gyakorlat											9,5
Szabad sáv	II. szakmai idegen nyelv										0+2
Összes óra		4	2	4	3	3	5	4	7	12	23
Összes óra		6		7		8		11		35	

Szakmai tantárgyak óraterve		1/13		2/14	
		e	gy	e	gy
Munkahelyi egészség és biztonság		0,5			
Foglalkoztatás II.				0,5	
Foglalkoztatás I.				2	
Turizmus alapjai		3			
Kultúr- és vallástörténet		4			
Vendéglátás- és szálláshely ismeretek		3			
Üzleti kommunikáció gyakorlata			2		
Marketing alapjai		3			
Szakmai idegen nyelv - gyakorlat			8		0+2
Antik örökségünk				1	
Latin nyelvtan és fordítási gyakorlatok				1	
Ügyviteli ismeretek		2			
Informatika a turizmusban			3		
Levelezési gyakorlat			2,5		
Utazásszervezés				5	
Utazási szolgáltatások értékesítése gyakorlat					9,5
Vállalkozási alapismeretek				2,5	
Turisztikai üzletágak működtetése gyakorlat					9,5
Szabad sáv	II. szakmai idegen nyelv		0+4		0+2
Összes óra		15,5	19,5	12	23
Összes óra		35		35	

Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A szakmai munkaközösségek a tankönyvek, taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének;
- a taneszköz legyen jól tanítható, jól tanulható;
- a taneszköz nyomdai kivitelezése legyen alkalmas a tantárgy óraszámának és igényeinek megfelelő használatra több tanéven keresztül;
- a taneszköz minősége, megjelenése legyen alkalmas a diákok esztétikai érzékének fejlesztésére, nevelje a diákokat igényességre, precíz munkavégzésre, a taneszköz állapotának megóvására;

Előnyben kell részesíteni azokat a taneszközöket:

- amelyek több éven keresztül használhatók;
- amelyek egymásra épülő tantárgyi rendszerek, tankönyvcsaládok, sorozatok tagjai;
- amelyekhez megfelelő nyomtatott kiegészítő taneszközök állnak rendelkezésre (pl. munkafüzet, tudásszintmérő, feladatgyűjtemény, gyakorló);
- amelyekhez rendelkezésre áll olyan digitális tananyag, amely interaktív táblán segíti az órai munkát pl. feladatok, videók, animációk, 3D modellek, szerkesztő és grafikonrajzoló, statisztikai programok, interaktív feladatok, számonkérési lehetőségek, játékok stb. segítségével;
- amelyekhez olyan hozzáférés biztosított, amely az iskolában használt digitális eszközöket és tartalmakat interneten keresztül a diákok otthoni tanulásához is nyújtani tudja;

Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásakor figyelembe vesszük, hogy a jogosultak körének a hozzájutást térítésmentesen kell biztosítani.

A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

A Nemzeti alaptanterv (Nat) a köznevelés feladatát alapvetően a nemzeti műveltség átadásában, megőrzésében, az egyetemes kultúra közvetítésében, az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítésében jelöli meg.

Feladat továbbá a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése.

Cél, hogy a családdal együttműködve cselekvő elkötelezettségre neveljünk az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlesszük a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket.

A nevelési célok, a pedagógiai feladatok

- beépülnek az egyes tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba, illetve a tantárgyak részterületeivé válnak;
- meghatározzák az osztályfőnöki órák témaköreit;
- témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

Az erkölcsi nevelés

Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulókkal megismertetjük nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Minden tantárgy lehetőséget ad jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságának tanulmányozásához. Az iskolai programok (például az ünnepek, megemlékezések) során diákjaink gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva képükben is gazdagodnak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást nyújtunk ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élet-hez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. Intézményünknek is kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Iskolánk foglalkozik a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönzik a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A pedagógusok motiválják és segítik a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A 2011. évi CXCV. törvény a Nemzeti köznevelésről előírja a középiskolás diákoknak – az érettségi vizsga előfeltételeként – az 50 órás közösségi szolgálatot.

Iskolánkban ezt nem kényszerű kötelezettségként értelmezzük, inkább egy lehetőségként: a helyi társadalomban közösségépítésre; a szolidaritás, a segítőkészség, a szociális érzékenység kialakítására; az egymás iránti felelősség erősítésére. A tevékenység akkor szolgálja a fenti célokat, ha a diákok és a helyi közösség számára hasznos, jól szervezett, biztonságos, minden szereplőnek a jól végzett munka örömét, az egészséges közösségben nélkülözhetetlen bizalom erősítését jelenti. Ehhez kérünk partnerséget cégektől, intézményektől, egyházaktól, hivataloktól, kollégáktól a diákok és a helyi közösség javára.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat,

válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Ennek érdekében intézményünk biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatosságra nevelés

A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenységközpontúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréseivel kapcsolatban. Meg kell taníttatni, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakíta-

ni, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével.

Választható tantárgyak, foglalkozások

Utazás és Turizmus akkreditált érettségi tantárgy oktatása a 10-12. évfolyamokon

heti 2-3-3 órában

Az Utazás és Turizmus program célja átfogó képet adni a hazai és a nemzetközi idegenforgalmi üzletágról, segíteni a pályorientációt, növelni annak az esélyét, hogy a tovább nem tanulók az idegenforgalomban tudjanak elhelyezkedni, illetve segíteni diákjainkat, hogy a turisztikai ágazat kulturált és igényes fogyasztóivá váljanak. Fontos, hogy a diákok ismerjék meg szűkebb és tágabb környezetük adottságait, az itt működő vállalkozásokat, településük idegenforgalmi lehetőségeit.

Fakultációválasztás

Iskolánk képzési rendje szerint, a kötelezően előírt óraszámok mellett az utolsó két évben az érdeklődésnek vagy a pályaválasztásnak megfelelően legalább egy, legfeljebb három tantárgyból emelt óraszámban tanulhatnak a diákok.

A választható tanórai foglalkozásokat az igazgató a fenntartó jóváhagyása után hirdeti meg, a foglalkozást várhatóan vezető tanár nevének, valamint a felkészítés szintjének a szerepeltetésével. A választott tantárgyak köre csak a diákok jelentkezése után válik véglegessé. A tanuló csak az igazgató engedélyével módosíthatja döntését.

Az iskola személyi feltételrendszere nem teszi lehetővé, hogy a tanuló pedagógust válasszon.

Tanórán kívüli foglalkozások

Tehetséggondozó, hátránykompenzáló, felzárkóztató és egyéni foglalkozások

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a hátrányok megszüntetését az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó, hátránykompenzáló és felzárkóztató foglalkozások segítik.

Iskolai sportkör

Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör sportcsoportjainak foglalkozásai a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítják a tanulók mindennapi testedzését, valamint az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre való felkészítést.

Szakkörök

A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

Versenyek, vetélkedők, bemutatók

A tehetséges tanulók fejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A tanulókat az iskolán kívül szervezett versenyeken való részvételre is felkészítjük.

Kirándulások

Az iskola nevelői a nevelőmunka elősegítése céljából a szülők többségének kérésére az osztályok számára évente egy alkalommal kirándulást szervezhetnek. Ezeknek a kirándulásoknak a megszervezése nem kötelező iskolai feladat, nem szerepel a Pedagógiai Programban, így intézményünk anyagilag nem támogatja azt. A kirándulásra 1 tanítási napot kaphat egy osztály, illetve igazgatói mérlegelés alapján további napok is adhatók. Osztálykirándulásnak számít, ha a diákok legalább 80%-a részt vesz a programon. Kisebb létszám esetén az osztálykirándulást csak tanítás nélküli napon lehet megtartani.

Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás

Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését segítik a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. A tanulók részvétele az ilyen foglalkozásokon, amennyiben költségekkel jár, a szülő beleegyezéséhez kötött.

Szabadidős foglalkozások

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat felkészíteni azzal, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez. A tanulók részvétele a szabadidős rendezvényeken önkéntes.

Iskolai könyvtár

A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti. A könyvtár működési rendjét az iskolai Szervezeti és Működési Szabályzat tartalmazza. Az iskolai

könyvtárat az iskola tanulói, dolgozói díjmenetesen használhatják. Tanulói jogviszony, illetve munkaviszony létesítésével valamennyi diák és dolgozó jogosult a könyvtár használatára.

Tanulószoza

Tanulósobai foglalkozást a szülők, illetve a tanulók nagyobb csoportjának kérésére az iskola indíthat.

Felkészítés az érettségi vizsgára

Középszintű érettségi vizsgára történő felkészítés

Magyar nyelv- és irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv tantárgyakból a kötelező órákon, továbbá e tantárgyak mellett kémia, földrajz, informatika tantárgyakból a kötelezően vagy a szabadon választott órák keretében a 11-12. évfolyamon heti plusz 2 órában.

Emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítés

Magyar nyelv- és irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv, fizika, biológia tantárgyakból a kötelező órák mellett a kötelezően vagy a szabadon választott órák keretében a 11-12. évfolyamon heti plusz 2 órában.

Amennyiben igény van további tantárgyakból érettségire való felkészítésre, azt a jelentkező tanulói létszám és a rendelkezésre álló óraszámától függően az iskola biztosítja. A felkészítés indításáról és az arra fordítható óraszámáról az igazgató dönt.

A vizsgázó – függetlenül attól, hogy a középiskolában milyen szintű vizsgára készült fel – dönt abban a kérdésben, hogy középszinten vagy emelt szinten tesz érettségi vizsgát az egyes vizsgatárgyakból.

Tanulói igény esetén az iskola megszervezi a középszintű érettségi vizsgát minden olyan vizsgatárgyból, amely a helyi tantervében szerepel.

A tanulók az iskola képzési rendjében szereplő kötelező tantárgyak minimális óraszámához meghatározott helyi tantervi követelmények teljesítése után a következő választható érettségi vizsgatárgyakból tehetnek érettségi vizsgát:

közismereti vizsgatárgyak

fizika, kémia, biológia, földrajz, ének-zene, rajz és vizuális kultúra, informatika, testnevelés, angol nyelv, német nyelv

szakmai előkészítő vizsgatárgy

vendéglátás-idegenforgalom alapismeretek

Az Utazás és turizmus akkreditált érettségi tantárgy 6. vizsgatárgyként választható.

A középszintű érettségi vizsga témakörei

Magyar nyelv és irodalom

Témakörök/képességek	Követelmények
Szövegértés	
Információk feldolgozása és megítélése	Nyomtatott és elektronikus közlések információinak célirányos és kritikus használata.
Szépirodalmi és nem irodalmi szövegek értelmezése	A szövegértési képesség bizonyítása különféle szakmai-tudományos, publicisztikai, gyakorlati, szépirodalmi szövegek értelmezésével, összehasonlításával. Különböző szövegértelmezési eljárások alkalmazása.
Szövegalkotás	
Írásbeli kifejezőképesség	Különböző témákban, különböző műfajokban széles körű olvasottságon alapuló tájékozottság és személyes vélemény megfogalmazása a műfajnak, a témának, a címzettnek megfelelő szabotossággal. Kérdéskör, kérdés, probléma írásbeli megvitatása, a téma több nézőpon- tú értékelését is magában foglaló vélemény, álláspont, következtetés megfogalmazása az érvelés módszerével. Hivatalos írásművek nyelvi normáinak alkalmazása A köznyelvi norma alkalmazása, biztos helyesírás, rendezett, olvasható kézírás, a helyesírási és nyelvhelyességi hibák javításának képessége.
Beszéd, szóbeli szövegalkotás	
	A beszédhelyzetnek, a műfajnak és a témának megfelelő tartalmú, szó- használatú lényegre törő, világos felépítésű, kifejtett közlés. Memoriter: teljes művek és részletek szövegű előadása.
Fogalmi műveltség	
Fogalomismeret, fogalomhasználat	Nyelvi és irodalmi fogalmak beszédhelyzetnek, témának, megfelelő helyénvaló alkalmazása. Fogalmak értelmezése.
Témakörök	Követelmények

1. Magyar nyelv

Témakörök	Követelmények
1.1. Ember és nyelv	A nyelv mint jelrendszer. A beszéd mint cselekvés. A nyelv és a gondolkodás viszonya. Nyelvcsalád, nyelvtípus. A nyelvhasználat társadalmi vonatkozásai.
1.2. Kommunikáció	A kommunikációs folyamat tényezői és funkciói, ezek összefüggései a kifejezésmóddal. A kommunikáció interdiszciplináris jellege. Jel, jelrendszer. Nyelvi és vizuális kommunikáció. A nyelvhasználat mint kommunikáció. Kommunikációs funkciók és közlésmódok. Személyközi kommunikáció. A tömegkommunikáció.
1.3. A magyar nyelv története	Változás és állandóság a nyelvben. A magyar nyelv rokonsága. A magyar nyelv történetének fő szakaszai. A tihanyi apátság alapítólevele, a Halotti beszéd és könyörgés, Ómagyar Mária-siralom. Nyelvművelés.
1.4. Nyelv és társadalom	Társadalmi és területi nyelvváltozatok. Rétegzettség és norma a nyelvhasználatban. Kisebbségi nyelvhasználat. A határon túli magyar nyelvűség. Tömegkommunikáció és nyelvhasználat.
1.5. A nyelvi szintek	Hangtan. Alaktan és szótan. Mondattan. A mondat szintagmatikus szerkezete. A mondat a szövegben. Logikai és grammatikai viszonyok az összetett mondatban. Szókincs és frazeológia.
1.6. A szöveg	A szöveg és a kommunikáció. A szöveg szerkezete és jelentése. Szövegértelmezés. A szöveg szóban és írásban. Az intertextualitás. A szövegtípusok. Szöveg a médiában.
1.7. A retorika alapjai	A nyilvános beszéd. Érvelés, megvitatás, vita. A szövegszerkesztés eljárásai.
1.8. Stílus és jelentés	Szóhasználat és stílus. A szójelentés. Állandósult nyelvi formák. Nyelvi, stilisztikai változatok. Stílusesszók. Stílusréteg, stílusváltozat.

2. Irodalom

2.1. Szerző, művek

2.1.1. Életművek a magyar irodalomból	Petőfi Sándor, Arany János, Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi
---------------------------------------	---

Témakörök	Követelmények
	Dezső, József Attila. Az életmű: az életút jelentős tényei, a főbb művek szövegismereten alapuló értelmezése, kapcsolatok a művek között. Memoriterek.
2.1.2. Portrék	Balassi Bálint, Csokonai Vitéz Mihály, Berzsenyi Dániel, Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Móricz Zsigmond, Szabó Lőrinc, Radnóti Miklós, Weöres Sándor, Ottlik Géza, Márai Sándor, Pilinszky János. Két-három lírai és/vagy néhány epikai/drámai alkotás bemutatása, értelmezése. Memoriterek.
2.1.3. Látásmódok	Zrínyi Miklós, Jókai Mór, Krúdy Gyula, Karinthy Frigyes, Kassák Lajos, Illyés Gyula, Radnóti Miklós, Szabó Lőrinc, Németh László, Örkény István, Nagy László, Nemes Nagy Ágnes, Szilágyi Domokos. Választandó legalább három szerző a felsoroltak közül. (A lista bővíthető legfeljebb két, a fentiekhez hasonló jelentőségű szerzővel).
2.1.4. A kortárs irodalomból	Legalább egy szerző 2-3 lírai és/vagy epikai művének értelmezése az 1980-tól napjainkig tartó időszakból. Irodalmi nyilvánosság; nyomtatott szöveg, digitális közlés.
2.1.5. Világirodalom	Az európai irodalom alapvető hagyományai: az antikvitás és a Biblia. A romantika, a századfordulós modernség (a szimbolizmustól az avantgárdig) jellemzői és egy-két kiemelkedő képviselője.
2.1.6. Színház és dráma	Színház és dráma különböző korszakokban. 1-1 mű értelmezése: Szophoklész, Shakespeare, Molière, Katona József: Bánk bán, Madách Imre: Az ember tragédiája.
2.1.7. Az irodalom határterületei	Az irodalom kulturális határterületei. Népköltészet, műköltészet, folklór. Az adaptáció – irodalom filmen, dalszövegben, a virtuális valóságban. A szórakoztató irodalom hatáskeltő eszközei, egy-két tipikus műfaja. Mítosz, mese és kultusz. Sikerek, divatjelenségek. Az irodalmi ismeretterjesztés nyomtatott és elektronikus műfajai.
2.1.8. Regionális kultúra	Interkulturalitás. A régió, a tájegység, a település irodalmi, kulturális hagyományai. Kisebbségi irodalmak. Életmódra, kulturális szokásokra utaló dokumentumok bemutatása.
2. 2. Értelmezési szintek, megközelítések	
2.2.1. Témák, motívumok	Szépirodalmi alkotások gondolati, tematikus, motívikus egyezéseinek és különbségeinek összevetése. Az olvasott művekben motívumok, témák változatainak felismerése, értelmezése.
2.2.2. Műfajok, poétika	Műnemek, műfajok. Poétikai fogalmak alkalmazása.
2.2.3. Korszakok, stílustörténet	A kifejezőmód és világlátás változása a különböző korszakokban a középkortól a szimbolizmusig.
<i>Történelem</i>	
Témakörök/Kompetenciák	Követelmények

1. Kompetenciák

Források használata és értékelése	Történelmi forrásokból (pl. tárgyi, írásos) információk gyűjtése, következtetések megfogalmazása. Különböző típusú forrásokból származó információk összevetése. Képi források (pl. fényképek, karikatúrák, plakátok) megadott szempont szerinti értelmezése. A történelmi térképek felhasználása az ismeretszerzéshez. Információk gyűjtése és következtetések levonása egyszerű statisztikai táblázatokból, diagramokból, grafikonokból, kronológiákból. A tények és feltételezések megkülönböztetése.
A szaknyelv alkalmazása	Történelmi fogalmak azonosítása, helyes használata.
Tájékozódás térben és időben	Történelmi helyszínek azonosítása különböző térképeken. A földrajzi környezet szerepe az egyes történelmi kultúrák és államok kialakulásában. Egyszerű történelmi térképvázlatok készítése. Konkrét történelmi események térben és időben való elhelyezése. Különbségek és egybeesések felismerése a világtörténet és a magyar történelem legfontosabb eseményei között. A nagy történelmi korok és a kisebb korszakok elnevezésének, sorrendjének, valamint legfontosabb jellemzőinek ismerete.
Az eseményeket alakító tényezők feltárása	A tanultak okok és következmények szerinti rendezése. Annak bizonyítása, hogy a történelmi eseményeknek általában több oka és következménye van. Különböző típusú okok és következmények megkülönböztetése, azok eltérő jelentőségének felismerése. A lényeges és kevésbé lényeges szempontok, tényezők megkülönböztetése, mérlegelése. Önálló kérdések megfogalmazása a tanult történelmi események okairól és következményeiről. A változás és a fejlődés közötti különbség értelmezése konkrét példákon. A különböző történelmi régiók eltérő fejlődésének bemutatása. Aktuális események történelmi előzményeinek bemutatása. Személyek, pártok, csoportok szerepének fölismerése egy-egy történelmi esemény alakulásában. Annak megállapítása, hogy miként függhetnek össze a történelmi események okai, következményei és a benne résztvevők szándékai.
Történelmi események és jelenségek problémaközpontú bemutatása	Gazdaság, gazdaságpolitika, anyagi kultúra. Népesség, település, életmód. Egyén, közösség, társadalom. A modern demokráciák működése. Politikai intézmények, eszmék, ideológiák. Nemzetközi konfliktusok és együttműködés.

2. Témakörök

Az ókor és kultúrája	Vallás és kultúra az ókori Keleten. A demokrácia kialakulása Athénban. A római köztársaság virágkora és válsága, az egyeduradalom kialakulása.
----------------------	---

Témakörök/Kompetenciák	Követelmények
	Az antik hitvilág, művészet, tudomány. A kereszténység kialakulása és elterjedése. A népvándorlás, az antik civilizáció felbomlása.
A középkor	A feudális társadalmi és gazdasági rend jellemzői. A nyugati és a keleti kereszténység. Az iszlám vallás és az arab világ; a világvallások elterjedése. A középkori városok. Egyházi és világi kultúra a középkorban. A humanizmus és a reneszánsz Itáliában. Az oszmán birodalom terjeszkedése.
A középkori magyar állam megteremtése és virágkora	A magyar nép őstörténete és vándorlása. A honfoglalástól az államalapításig. Az Árpád-kor. Társadalmi és gazdasági változások Károly Róbert, Nagy Lajos és Luxemburgi Zsigmond idején. A Hunyadiak. Kultúra és művelődés.
Szellemi, társadalmi és politikai változások az újkorban	A nagy földrajzi felfedezések és következményei. Reformáció és katolikus megújulás. A kontinentális abszolutizmus és a parlamentáris monarchia megszületése Angliában. A tudományos világkép átalakulása, a felvilágosodás.
Magyarország a Habsburg Birodalomban	A mohácsi csata és az ország három részre szakadása. Az Erdélyi Fejedelemség virágkora. A török kiűzése és a Rákóczi-szabadságharc. Magyarország a XVIII. századi Habsburg Birodalomban. Művelődés, egyházak, iskolák.
A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora	A francia polgári forradalom politikai irányzatai, az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata. A XIX. század eszméi. Az ipari forradalom és következményei. Nagyhatalmak és katonai-politikai szövetségek a századfordulón. Tudományos, technikai felfedezések, újítások és következményeik.
A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon	A reformmozgalom kibontakozása, a polgárosodás fő kérdései. A reformkori művelődés, kultúra. Polgári forradalom. A szabadságharc. A kiegyezés előzményei és megszületése. Gazdasági eredmények és társadalmi változások a dualizmus korában. Az életmód, a tudományos és művészeti élet fejlődése.
Az első világháborútól a kétpólusú világ felbomlásáig	Az első világháború jellege, jellemzői; a Párizs környéki békék. A gazdaság a társadalom és életmód új jelenségei a fejlett világban. Az USA és az 1929–33-as gazdasági válság. A nemzeti szocializmus hatalomra jutása és működési mechanizmusa. A bolsevik ideológia és a sztálini diktatúra az 1920–30-as években. A második világháború előzményei és jelentős fordulatai. A hidegháború és a kétpólusú világ jellemzői. A szocialista rendszerek bukása.

Témakörök/Kompetenciák	Követelmények
Magyarország története az első világháborútól a második világháborús összeomlásig	Az Osztrák–Magyar Monarchia felbomlása és következményei. A Horthy-rendszer jellege, jellemzői. A művelődési viszonyok és az életmód. A magyar külpolitika mozgástere, alternatívái. Magyarország részvétele a világháborúban. A német megszállás, a holocaust Magyarországon.
Magyarország 1945-től a rendszerváltozásig	A szovjet felszabadítás és megszállás. A határon túli magyarság sorsa. A kommunista diktatúra kiépítése és működése. Az 1956-os forradalom és szabadságharc. A Kádár-rendszer jellege, jellemzői. A rendszerváltozás.
A jelenkor	A közép-európai régió jellemzői, távlatai, a posztsovjét rendszerek problémái. Az európai integráció története. A „harmadik világ”. Fogyasztói társadalom; ökológiai problémák, a fenntartható fejlődés. A globális világ kihívásai és ellentmondásai.
A mai magyar társadalom és életmód	Alapvető állampolgári ismeretek. Etnikumok és nemzetiségek a magyar társadalomban. A magyarországi roma társadalom. A parlamenti demokrácia működése és az önkormányzatiság. Társadalmi, gazdasági és demográfiai változások.

Matematika

Témakör	Követelmények
1. Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok	
Halmazelmélet	Halmazelméleti alapfogalmak. Halmazműveletek, műveleti tulajdonságok. A halmazfogalom és a halmazműveletek használata a matematika különböző területein (pl. számhalmazok, pont-halmazok).
Logika	
Logikai műveletek	A negáció, konjunkció, diszjunkció, implikáció, ekvivalencia ismerete, alkalmazása.
Fogalmak, tételek, Bizonyítások a matematikában	A „minden”, „van olyan” logikai kvantorok ismerete, alkalmazása. Egyszerű matematikai szövegek értelmezése. A tárgyalt definíciók és tételek pontos megfogalmazása. Szükséges és elégséges feltételek helyes alkalmazása.
Kombinatorika	Egyszerű kombinatorikai feladatok megoldása.
Gráfok	A gráf szemléletes fogalma, egyszerű alkalmazásai. Gráfelméleti alapfogalmak.

Témakör	Követelmények
---------	---------------

2. Számelmélet, algebra

Számfogalom	A valós számkör. A valós számok különböző alakjai. Alapműveletek, műveleti tulajdonságok ismerete, alkalmazása a valós számkörben. Az adatok és az eredmény pontossága. Számrendszerek, a helyiértékes írásmód.
Számelmélet	Az osztó, többszörös, prímszám, összetett szám fogalma. A számelmélet alaptétele, számok prímtényezőkre bontása, legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös. Egyszerű oszthatósági feladatok.
Algebrai kifejezések, műveletek	Műveletek egyszerű algebrai kifejezésekkel. Másod- és harmadfokú nevezetes azonosságok alkalmazása.
Hatvány, gyök, logaritmus	Definíciók, műveletek, azonosságok (egész kitevőjű hatványok, racionális kitevőjű hatványok). A logaritmus fogalma, a logaritmus azonosságainak alkalmazása egyszerű esetekben.
Egyenletek, egyenlőtlenségek	Első- és másodfokú egyenletek és egyenlőtlenségek megoldása. Az egyenletmegoldás alkalmazása szöveges feladatokban. Egyszerű négyzetgyökös, algebrai törtes, abszolútértékes egyenletek. A definíciókra és az azonosságok egyszerű alkalmazására épülő exponenciális, logaritmikus és trigonometrikus egyenletek. Két pozitív szám számtani és mértani közepének viszonya. Kétismeretlenes lineáris és másodfokú egyenletrendszerek. Egyszerű egyenlőtlenségrendszerek.

3. Függvények, az analízis elemei

Függvények függvények grafikonjai, függvény-transzformációk	A függvény matematikai fogalma, megadásának módjai. Az alapfüggvények (lineáris, másodfokú, harmadfokú és négyzetgyök-függvények, fordított arányosság, exponenciális és logaritmikusfüggvény, trigonometrikus függvények, abszolútérték függvény) és egyszerű transzformáltjaik: $f(x) + c$, $f(x + c)$, $c \cdot f(x)$, $f(c \cdot x)$
Függvények jellemzése	Zérushely, növekedés, fogyás, szélsőérték, periodicitás, paritás.
Sorozatok	Számtani sorozat, mértani sorozat Kamatos kamat számítása.

4. Geometria, koordinátageometria, trigonometria

Alapfogalmak, pontthalmazok	Tételek távolsága, szöge. Nevezetes pontthalmazok.
Geometriai transzformációk	Egybevágósági transzformációk, egybevágó alakzatok. Középpontos hasonlóság, hasonlóság. Hasonló alakzatok tulajdonságai. Az egybevágóságra és a hasonlóságra vonatkozó ismeretek alkalmazása egyszerű feladatokban.

Témakör	Követelmények
Síkgeometriai alakzatok	
Háromszögek	Tételek az oldalakra, szögekre, nevezetes pontokra, vonalakra – alkalmazásuk bizonyítási és szerkesztési feladatokban.
Négyszögek	Nevezetes négyszögek (trapézok, deltoidok) és tulajdonságaik.
Sokszögek	Alaptulajdonságok. Szabályos sokszögek.
Kör	A kör és részei. Kör és egyenes kölcsönös helyzete.
Térbeli alakzatok	Henger, kúp, gúla, hasáb, gömb, csonkagúla, csonkakúp.
Kerület-, terület-, felszín- és térfogatszámítás	Egyszerű síkidomok és részeik kerülete, területe. Testek felszínének és térfogatának számítása. Hasonló síkidomok és testek különböző mérőszámainak és a hasonlóság arányának viszonya.
Vektorok	A vektor fogalma. Vektorműveletek (összegvektor, különbségvektor, skalárral való szorzás, skaláris szorzat) és tulajdonságaik. Vektor koordinátái. Vektorok alkalmazása.
Trigonometria	Szögfüggvények fogalma. Egyszerű összefüggések a szögfüggvények között. Színusztétel, koszinusztétel.
Koordináta-geometria	Alakzatok (egyenes, kör) egyenlete és kölcsönös helyzetük.

5. Valószínűség számítás, statisztika

Leíró statisztika	Statisztikai adatok gyűjtése, rendszerezése, különböző ábrázolásai (kördiagram, oszlopdiagram). Gyakoriság, relatív gyakoriság. Átlagok: számtani közép, súlyozott közép, rendezett minta közepe (medián), leggyakoribb érték (módusz). Szórás.
Valószínűség-számítás	Valószínűség fogalma. A valószínűség klasszikus kiszámítási módja. Visszatevése mintavétel.

Idegen nyelv

Témakörök/Kompetenciák	Követelmények
------------------------	---------------

1. Kommunikatív készségek

Témakörök/Kompetenciák	Követelmények
Beszédértés (hallott szöveg értése)	Rövidebb, hétköznapi témájú beszélgetések, interjúk lényeges információinak, alapvető kommunikációs szándékának megértése. Egy hallott szövegből az adott helyzetben szükséges kulcs- és részletinformáció(k) megértése. Az értési célnak megfelelő stratégia alkalmazása (globális, szelektív, részletes értés).
Beszédkésztség	Kommunikációs szándék megvalósítása megadott egyszerű, hétköznapi helyzetekben és szerepekben. Egyértelmű, egyszerű és összefüggő megnyilatkozás megadott ismerős témákról. A szintnek megfelelő kommunikációs stratégiák alkalmazása.
Szövegértés (olvasott szöveg értése)	Köznyelven íródott, a mindennapi élet témáival foglalkozó, gyakori szövegfajták lényegének megértése. Egy szövegből az adott helyzetben szükséges információ(k) megértése, vélemény, érvelés követése. Az értési célnak megfelelő olvasási stratégia alkalmazása (globális, szelektív, részletes értés).
Íráskésztség	Kommunikációs szándék megvalósítása a mindennapi életben általánosan és gyakran használt szövegfajtákban. Egyértelmű, egyszerű, összefüggő szöveg alkotása megadott, hétköznapi témákról.
Egyéb készségek (stratégiák)	A feladatok megtervezéséhez, megoldásához, értékeléséhez szükséges készségek és technikák alkalmazása. A nyelvi nehézségek áthidalásához szükséges legalapvetőbb technikák alkalmazása.

2. Nyelvi kompetencia

	A vizsgázó tudásszintjének megfelelő szövegfajtákban előforduló alapvető lexikai elemek és nyelvi szerkezetek felismerése és nyelviileg elfogadható, azaz a megértést nem akadályozó használata. A kommunikációs szándékok megvalósításához szükséges nyelvi eszközök alkalmazása szóban és írásban. Az írott és a beszélt nyelv funkcionális használata.
--	---

3. Témák

Személyes vonatkozások, család	Például: a vizsgázó személye, családi élet.
Ember és társadalom	Például: a másik ember külső és belső jellemzése, ünnepek, vásárlás.
Környezetünk	Például: az otthon, a lakóhely és környéke, időjárás.
Az iskola	Például: a saját iskola bemutatása, nyelvtanulás.
A munka világa	Például: diákmunka, pályaválasztás.
Életmód	Például: napirend, kedvenc ételek.
Szabadidő, művelődés, szórakozás	Például: színház, mozi, kedvenc sport.
Utazás, turizmus	Például: tömegközlekedés, utazási előkészületek.

Témakörök/Kompetenciák	Követelmények
Tudomány és technika	Például: népszerű tudományok, ismeretterjesztés, a technikai eszközök szerepe a mindennapi életben.

Fizika

Témakör	Követelmények
---------	---------------

1. Mechanika

A dinamika törvényei	A testek mechanikai kölcsönhatása, az erő, az erő mérése, erők összegzése. Newton törvényeinek értelmezése. Kényszererők felismerése konkrét példákban. Az impulzus (lendület) megmaradása, felismerése és alkalmazása konkrét példákra. Az erőpár fogalma, a forgatónyomaték kiszámítása egyszerű esetekben. Tömegközéppont alkalmazása homogén, egyszerű alakú testek esetében. Testek egyensúlyi helyzetének értelmezése. Egyszerű gépek működésének leírása.
Mozgások	A vonatkoztatási rendszer, pálya, út, idő, elmozdulás foglmainak alkalmazása, a mozgás viszonylagossága. Az egyenes vonalú, egyenletes mozgás leírása. Az egyenes vonalú, egyenletesen változó mozgás leírása, a sebesség, gyorsulás alkalmazása. Az átlagsebesség és a pillanatnyi sebesség megkülönböztetése. A szabadesés és a függőleges hajítás leírása. Az egyenletes körmozgás leírása, a harmonikus rezgőmozgás jellemzői. E mozgások dinamikai feltételének alkalmazása konkrét példákra. A súrlódás jelensége. A rezonancia jelensége, felismerése gyakorlati példákban. A matematikai inga és az időmérés kapcsolata. A frekvencia, hullámhossz, terjedési sebesség fogalmának alkalmazása. A longitudinális és transzverzális hullám leírása. A hullámjelenségek felismerése és leírása. A hang tulajdonságainak (hangmagasság, hangerősség, hangszín) összekapcsolása fizikai jellemzőivel. Állóhullámok felismerése.
Munka és energia	A munka és a teljesítmény. A hatásfok. A mozgási energia. Az emelési munka, a helyzeti energia. A munka grafikus ábrázolása. A rugalmas energia. A mechanikai energia megmaradása, a törvény alkalmazása.

2. Hőtan, termodinamika

Állapotjelzők, termodinamikai egyensúly	Az állapotjelzők ismerete, alkalmazásuk. Hőmérők és használatuk. A Kelvin-skála. Avogadro-törvény, anyagmennyiség. A termikus egyensúly értelmezése.
Hőtágulás	Szilárd testek vonalas és térfogati hőtágulásának leírása.

Témakör	Követelmények
	Folyadékok hőtágulásának leírása. A hőtágulási jelenségek gyakorlati jelentősége.
Összefüggés a gázok állapotjelzői között	Az ideális gáz speciális állapotváltozásainak leírása. p-V-diagramok értelmezése. Az egyesített gáztörvény alkalmazása egyszerűbb problémákban. Az állapotegyenlet ismerete.
A kinetikus gázmodell	A hőmozgás értelmezése. Az állapotjelzők kvalitatív értelmezése a modell alapján.
Termikus és mechanikai kölcsönhatások	A hőközlés, hőmennyiség, fajhő fogalmainak ismerete, alkalmazása. A belső energia értelmezése. A térfogati munka értelmezése. A termodinamika I. főtétele és jelentősége, egyszerű alkalmazások. Nyílt folyamatok ideális gázokkal: izoterm, izochor, izobár, adiabatikus folyamatok energetikai jellemzése. A gázok állandó nyomáson és állandó térfogaton mért fajhőjének megkülönböztetése.
Halmazállapot-változások	A halmazállapotok tulajdonságainak ismerete. Olvas és fagyás. Párolgás és lecsapódás. Forrás. E folyamatok energetikai vizsgálata. A nyomás szerepének kvalitatív leírása a forrás esetében. A víz különleges tulajdonságainak ismerete, ezek jelentősége. A levegő páratartalma. A légkört érő káros behatások és következményeik.
A termodinamika II. főtétele	A II. főtétele szemléltetése mindennapi példákban. A hőerőgépek hatásfokának korlátai.

3. Elektromágnesség

Elektrosztatika	Elektrosztatikai alapjelenségek értelmezése, bemutatása. A töltésmegmaradás törvénye. A Coulomb-törvény ismerete. Az elektrosztatikai mező jellemzése: térerősség, erővonalak, feszültség. Többlettöltés fémen, alkalmazások. A kapacitás fogalma, a kondenzátorok egy-két gyakorlati alkalmazásának ismerete.
Az egyenáram	Az áramkör részei. Áram- és feszültségmérés. Ohm törvénye. Vezetők ellenállása, fajlagos ellenállás. Ellenállások soros és párhuzamos kapcsolása, az eredő ellenállás meghatározása egyszerű esetekben. Az egyenáram munkája és teljesítménye. Az egyenáram hatásai, alkalmazások. A galvánelem és az akkumulátor. Az érintésvédelmi szabályok ismerete és betartása. Félvezetők tulajdonságai, alkalmazások.
Magnetosztatika. Egyenáram mágneses mezője	A Föld mágnessége, az iránytű használata. A magnetosztatikai mező jellemzése: a mágneses indukcióvektor és a mágneses fluxus. Az elektromágnes, gyakorlati alkalmazások. A Lorentz-erő.

Témakör	Követelmények
Az elektromágneses indukció	A mozgási és a nyugalmi indukció jelenségének leírása, Lenz törvénye. Az önindukció jelensége az áram ki- és bekapcsolásánál.
A váltakozó áram	A váltakozó áram jellemzése, az effektív feszültség és áramerősség. A váltakozó áram munkája, effektív teljesítménye ohmikus fogyasztó esetében. Az elektromos energia gyakorlati alkalmazásai (generátor, motor, transzformátor).
Elektromágneses hullámok	A rezgőkörben zajló folyamatok kvalitatív leírása. Az elektromágneses hullámok tulajdonságai (terjedési sebesség, hullámhossz, frekvencia). Az elektromágneses hullámok spektrumának és biológiai hatásainak ismerete. Az elektromágneses hullámok alkalmazásainak ismerete.
A fény	Fényforrások, fénynyaláb, fénysugár, a fény terjedési sebessége. A fény visszaverődése, a visszaverődés törvénye. A fénytörés, a Snellius–Descartes-törvény, a teljes visszaverődés jelensége. Színfelbontás prizmával, homogén és összetett színek. A fény hullámjelenségeinek felismerése (interferencia, polarizáció). Képalkotás, valódi és látszólagos kép, nagyítás fogalmának ismerete, alkalmazása. A síktükör, a gömbtükörök és a leképezési törvény ismerete. Az optikai lencsék és a leképezési törvény ismerete, dioptria fogalma. Optikai eszközök: a nagyító, a mikroszkóp, a távcső, a szem, a szemüveg, a fényképezőgép működésének alapelvei.

4. Atomfizika, magfizika

Az anyag szerkezete	Az atom, molekula, ion, elem fogalma. Az anyag atomos természetének alátámasztása konkrét jelenségekkel.
Az atom szerkezete	Az elektromosság atomos természetének értelmezése az elektrolízis alapján. Az elektron töltése és tömege. Rutherford szórási kísérlete és atommodellje.
A kvantumfizika elemei	Az energia kvantáltsága, Planck-formula. A fotoeffektus és értelmezése. A foton és energiája. A fény kettős természete. A vonalas színeképek keletkezésének ismerete. Az elektron kettős természete. A Bohr-modell sajátosságai, újszerűsége. Az elektronburok szerkezete: a fő- és mellékkvantumszám és az elektronszféra fogalma, a Pauli-elv szerepe.
Az atommagban lejátszódó jelenségek	Az atommag összetétele. Az erős kölcsönhatás, nukleonok, tömeghiány és kötési energia, tömeg-energia ekvivalencia fogalmainak használata az atommag leírásában. A természetes radioaktív sugárzás (alfa, béta, gamma) leírása; felezési idő, aktivitás. Atommag-átalakulások leírása, izotópok, alkalmazások. Maghasadás, láncreakció, atomreaktor, atombomba. Az atomenergia jelentősége, előnyei, hátrányai, összehasonlítás más energiafelhasználási módokkal. Magfúzió, hidrogénbomba, a Nap energiája.

Témakör	Követelmények
Sugárvédelem	A radioaktív sugárzás környezeti és biológiai hatásainak ismerete, a sugárterhelés fogalma. A sugárvédelem módszerei.

5. Gravitáció, csillagászat

Gravitáció	Az általános tömegvonzási törvény és jelentősége. A bolygók mozgásának leírása: Kepler törvényei. A mesterséges égitestek mozgása. Nehézségi erő, a súly, a súlytalanság értelmezése. A gravitációs gyorsulás mérése.
A csillagászat elemeiből	A Naprendszer és főbb részeinek jellemzése. A csillag fogalma, összehasonlítás a Nappal. A Tejútrendszer, galaxisok. Az Univerzum tágulása. Ósrobbanás-elmélet. A világűr megismerésének legfontosabb módszerei, eszközei.

6. Fizika- és kultúrtörténeti ismeretek

Személyiségek	Arkhimédész, Kopernikusz, Kepler, Galilei, Newton, Huygens, Watt, Ohm, Joule, Ampère, Faraday, Jedlik Ányos, Eötvös Loránd, J. J. Thomson, Rutherford, Curie-család, Planck, Bohr, Einstein, Szilárd Leó, Teller Ede, Wigner Jenő a tanultakkal kapcsolatos legfontosabb eredményeinek ismerete.
Elméletek, felfedezések, találmányok	A geo- és heliocentrikus világkép összehasonlítása. Galilei munkásságának jelentősége: a kísérletezés szerepe. Newton munkásságának jelentősége: „az égi és földi mechanika egyesítése”, a newtoni fizika hatása. A távcső, a mikroszkóp, a gőzgép, az elektromotor, a generátor, a transzformátor, az elektron, belső égésű motor, a röntgensugárzás, a radioaktivitás, a félvezetők, az atomenergia felhasználásának felfedezése, illetve feltalálása és hatásuk – összekapcsolás a megfelelő nevekkal. A követelményekben szereplő ismeretek alapján megállapítható eltérések a klasszikus fizika és a kvantummechanika között. Az űrkutatás történetének legfontosabb állomásai.

Biológia

Témakör	Követelmények
1. Bevezetés a biológiába	
A biológia tudománya	A rendszertani kategóriák, a faj, a mesterséges és természetes rendszer fogalma. A szerveződési szint fogalma.
Fizikai, kémiai alapismeretek	A diffúzió, az ozmózis, a felületi kötődés és a katalízis biológiai jelentősége, feltételei.

Témakör	Követelmények
---------	---------------

2. Egyed alatti szerveződési szint

Szervetlen és szerves alkotóelemek: Elemek, ionok	A C, H, O, N, S, P szerepe az élő szervezetben. A H^+ , Ca^{2+} , Mg^{2+} , Fe^{2+-3+} , HCO_3^- , CO_3^{2-} , NO_3^- ionok természetes előfordulásai.
Szervetlen molekulák Lipidek	A víz, a szén-dioxid és az ammónia jelentősége az élővilágban. A lipidek oldódási tulajdonságait, a zsírok és olajok, a foszfátidok, az epe biológiai szerepe.
Szénhidrátok Fehérjék	A fontosabb szénhidrátok természetes előfordulása, tulajdonságai. A fehérjék általános szerkezete (peptidlánc). Térszerkezete és aminosav sorrend.
Nukleinsavak, nukleotidok	A fehérjék és az esszenciális aminosavak biológiai szerepe. A DNS információhordozó, örökítő (önmegkettőződő) szerepe.
Az anyagcsere folyamatai: Felépítés és lebontás kapcsolata Felépítő folyamatok	Az élőlények felépítő és lebontó folyamatainak kapcsolata (fototrófok, kemotrófok, autotrófok és heterotrófok). Az endo- és exocitózis. Lényegük (reduktív, energia-felhasználó) és helyük. A fotoszintézis szerepe a földi életben, alapfolyamatai.
Lebontó folyamatok	A biológiai oxidáció lényege, bruttó egyenlete. Az erjedés lényege, felhasználása.
Sejtalkotók (az eukarióta sejtben)	Ismerje fel rajzolt ábrán, mikroszkópban a sejtalkotókat! A biológiai hátyák (membránok) szerepe, felépítésük általános elve. A passzív és az aktív szállítás. Állás, ostoros, csillós mozgásokra az emberi szervezetben. A sejtek osztódási ciklusa. Mitozisz és a meiózisz. Sejtválasz külső és belső ingerekre.

3. Az egyed szerveződési szintje

Nem sejtis rendszerek:	
Vírusok Önálló sejtek:	Felépítésük, biológiai, egészségügyi jelentőségük. A járványok.
Baktériumok	A baktérium és az eukarióta sejt szerveződése. A baktériumok jelentősége; anyagcseréjük.
Egysejtű eukarióták Többsejtűség Gombák, növények, állatok elkülönülése	Testszerveződésük és felépítő anyagcseréjük példákon. Az öt regnum elkülönítésének alapja. Az egysejtű szerveződés és a többsejtű szerveződés típusai (sejttársulás, sejtfonal, teleptest).
Sejtfonalak	A gombák fonalas testfelépítése, spórás szaporodása.
Teleptest és álszövet	A teleptest és az álszövet jellemzői.

Témakör	Követelmények
Szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak	A növényvilág fejlődésének hajtóerői. Evolúciós „újítások” a harasztoknál, a nyitvatermőknél és a zárvatermőknél. A testfelépítés az életmód és a környezet kapcsolata (szivacsok, laposférgek, gyűrűsférgek, rovarok, lábasfejűek, a gerincesek nagy csoportjai – halak, kételtűek, hüllők, madarak, emlősök). Növényi szövettypusok működései, mikroszkópos képük. Felépítésük és alapfunkcióik. Fás szár. A virág biológiai szerepe, része, típusai. A virágos növények ivaros és az ivartalan szaporodása, szaporítása. Állati szövettypusok, működésük, mikroszkópos képük. A petesejt, a hímivarsejt, a zigóta, a hímnősség és a váltivarúság, az ivari kétalakúság, az embrionális és posztembrionális fejlődés fogalma. Életkörülmények és szaporodási mód kapcsolata. Regeneráció.

Viselkedés	Reflex, irányított mozgás, mozgásmintázat, társítások, belátásos tanulás.
------------	---

4. Az emberi szervezet

Homeosztázis	A homeosztázis fogalma, jelentősége.
Kültakaró	A bőr funkciói, részei. Ápolása, védelme.
A mozgás	A csontváz biológiai funkciói, a csontok szerkezete, lehetséges kapcsolataik. Néhány fontosabb emberi izom helye és funkciója. A vázizom felépítése. Az agykérgi funkciók szerepe. A mozgási szervrendszer gyakoribb betegségei.
A táplálkozás	A táplálkozás jelentősége, folyamatai. Az emésztőrendszer részei, funkciói. A máj szerepe. A fog részeit, a szájapolás higiénája. A bélbolyhok helye, működése. A bélperisztaltika. Az éhség-, szomjúságérzet. A tápanyagok természetes forrásai, hiányuk vagy túlzott fogyasztásuk következményei. Az étrend változása tevékenységtől, kortól, nemtől és állapottól függően. Az étel-miszer- és ételtartósítás alapvető szabályai.
A légzés	A légzőrendszer szervei, funkciói. A légcsere, a gázcsere és a sejtlégzés összefüggései. A gége részei, a hangszalagok szerepe. A vér szén-dioxid koncentrációjának szerepe. A légzőrendszert károsító tényezők és a légzőrendszer gyakori betegségeit fölismérésük, kezelésük.
Az anyagszállítás	A vér, szövetnedv, nyirok összetétele, fő működéseik. A vérzéscsillapítás módja. A vérszegénység lehetséges okai. A vér, a szöveti folyadék és a nyirok kapcsolata. A szív, a koszorúerek felépítése és működése. Vérnyomás, pulzus. Befolyásoló élettani hatások. A véreloszlás megváltozásának élettani funkciója. Az életmód és a táplálkozás hatása. Sebellátás.
A kiválasztás	A kiválasztás funkciója, a vizeletkiválasztó rendszer főbb részei. A vizelet összetételét és mennyiségét befolyásoló tényezők. Vesekőképződés megelőzése, művesekezelés.

Témakör	Követelmények
A szabályozás	A szabályozás a vezérlés és a visszacsatolások. Az idegsejt felépítése és funkciója. A receptor, a receptornak megfelelő (adekvát) inger, típusai (mechanikai, kémiai, fény, hő). A szinapszis fogalma, a serkentő vagy gátló hatás magyarázata.
Az idegrendszer általános jellemzése	A reflexív és a reflexkör fogalma. Hierarchikus felépítés. A gerincvelő főbb funkciói. Az agy főbb részei. A bőr és a belső szervek receptorai. Az érzékszervek működésének általános elvei. A szem részei, ezek működése, látáshibák, korrigálásuk. A pupilla, akkomodációs és szemhéjzáró reflex, a távolságészlelés. A külső-, közép- és belső fül része, működései. A nyúltvelői kemoreceptorok szerepe. A szaglóhám, az ízlelőbimbók szerepe. Az akaratlagos mozgások szerveződése. A motiváció szerepe. A kisagy fő funkciója, az alkohol hatása. A vegetatív működés fogalma, a szimpatikus és paraszimpatikus befolyásolás következményei.
Az emberi magatartás biológiai-pszichológiai alapjai	Az öröklött és tanult magatartásformák Öröklött és tanult elemek az emberi viselkedésben. A tanulás és az érzelmek kapcsolata. A tanulás kritikus szakaszait az egyedfejlődés során. Lorenz bevésődésre vonatkozó kísérletei. Megerősítés, szokás, függőség kialakulása. Vonzódás és taszítás, ezek formái, a csoportok közötti taszítás (agresszió) és altruizmus megnyilvánulásai. Érzelmi és értelmi fejlődés kapcsolata. Életmód, stresszbetegségek. Fájdalomcsillapítás. Az idegrendszer néhány betegsége. A pszichoaktív szerek főbb csoportjai, a kémiai és a viselkedési függőségek közös jellegzetességei.
Hormonrendszer, hormonális működések	A hormonrendszer működésének lényege és szabályozása. A neurohormonális rendszer. Az inzulin, adrenalin, tiroxin, tesztoszteron, oxitocin termelődési helye és hatása. A női nemi ciklus során végbemenő hormonális és testi változások. A hormonális fogamzásgátlás biológiai alapjai. A cukorbetegség.
Immunrendszer, immunitás	Antitest, antigén, immunitás. Az immunrendszer jellemző sejtjei. A gyulladás. Az immunizálás, a kötelező védőoltások. Pasteur és Semmelweis tudománytörténeti jelentősége. Az AB0 és Rh-vércsoportrendszer. Rh-összeférhetetlenség Vérátömlesztés, véradás, szervátültetés. A láz és a lázcsillapítás módjai. Az allergia és a környezetszennyezés közti kapcsolat.

Témakör	Követelmények
Szaporodás és egyedfejlődés	A férfi és női nemi szervek felépítése, működése, a megtermékenyítés. Az ivar meghatározottságának szintjei. Az ember magzati fejlődésének, születésének és posztembrionális fejlődésének fő szakaszai. Az öregedés során bekövetkező biológiai változások. Az emberi élet vége. A családtervezés módjai, a terhességmegszakítás lehetséges következményei. A meddőség gyakoribb okai és az ezeket korrigáló orvosi beavatkozások. Etikai problémája (mesterséges ondóbevitel, lombikbébi, béranyaság, klónozás). Várandósság, terhesgondozás. Nemi úton terjedő betegségek megelőzése.

5. Egyed feletti szerveződési szintek

Populáció	A populáció fogalma. Növekedési modellek, korfák. A környezet fogalma, időbeli és térbeli változása. Tűrőképességi görbék és indikáció. A territórium, a rangsor, az önzetlen és az agresszív magatartás, a rituális harc, a behódolás fogalma, a párosodási rendszerek (csoportszerveződés) típusai. A szimbiózis, a versengés, az asztalközösség (kommenzalizmus,) az antibiózis, az élősködés és a táplálkozási kölcsönhatás (predáció) fogalma, állati és növényi példákkal.
Életközösségek (élőhelytípusok)	A flóra és fauna és az életközösség (élőhelytípus) fogalma. Térbeli és időbeli mintázatok, az emberi hatás felismerése. Egy tó feltöltődésének folyamata. A gyomnövény fogalma.
Bioszféra, globális folyamatok	A bioszféra fogalma. A Gaia-elmélet. Civilizációs ártalmak, a természetes növény- és állatvilágot pusztító és védő emberi beavatkozások. Globális és helyi problémák. Az ökológiai válság társadalmi és gazdasági összefüggései.
Ökoszisztéma	Az ökoszisztéma fogalma. Az életközösségek anyagforgalmának és energiaáramlásának jellemzői. A szén és az oxigén körforgása. (Biogeokémiai ciklus.)
Környezet- és természetvédelem	A természetvédelem fogalma, a mellette szóló érvek. A védett területek típusai. Hazánk nemzeti parkjai. A környezetvédelem a kibocsátás és ülepedés, a határérték fogalma. A légszennyezés forrásai, az üvegházhatás. A lehetséges teendők. A vizek tisztulása, tisztítása. Hagyományos és „alternatív” energiaforrások. A talaj romlásának, illetve javításának folyamata. A hulladék típusai, kezelésük lehetséges módja.

6. Öröklődés, változékonyság, evolúció

Témakör	Követelmények
Molekuláris genetika	A gén és allél, a genetikai kód, a kromoszóma, a rekombináció, a kromatinfonál és homológ kromoszóma fogalma. A DNS bázissorrendje, a fehérje aminosavsorrendje, térszerkezete és biológiai funkciója valamint a tapasztalható jelleg közötti általános összefüggés. A mutáció fogalma, evolúciós szerepe és lehetséges hatásai. Mutagén hatások, csökkentésük vagy kivédésük lehetőségei. Kromoszóma-mutációk, kockázati tényezők. A génműködés szabályozásának fogalma. A daganatos betegségek és a kockázati tényezők.
Mendeli genetika	A haploid, diploid, homozigóta és heterozigóta, genotípus és fenotípus foglmai. Az öröklésmentek alaptípusai. A humángenetikai sajátos módszerei (családfaelemzés). Az ivarsejtek szerepe az ivar meghatározásában. A génkölsönhatás és a génkapcsoltság. Öröklődő mennyiségi tulajdonságok és hajlamok.
Populációgenetika és evolúciós folyamatok	Az ideális és a reális populáció fogalma, a mutációk, a szelekció szerepe, kapcsolat a fajkeletkezés elméletével. A természetes szelekció darwini modellje. A populáció nagyságának természetvédelmi jelentősége. Adaptív és nem adaptív jellegű evolúciós folyamatok Az evolúció közvetlen bizonyítékai. A klón fogalma. Biotechnológai módszerek. Néhány, a géntechnológia mellett és ellen felsorakoztatható érv. Genetikai tanácsadás. Biológiai alkalmasság (fitness) és az emberi élet értéke. A Human Genom Program célja.
A bioszféra evolúciója	A fizikai és kémiai evolúció fogalma. Az emberszabású majmok és az ember vonásai. Az emberi faj egysége.

Informatika

Témakör	Követelmények
---------	---------------

1. Információs társadalom

Információs rendszerek az iskolában és a gazdaságban	Informatikai alapfogalmak. Információs rendszerek szakszerű leírása, elemeinek pontos meghatározása. Dokumentumok választása informatikai eszközök segítségével.
Közhasznú magyar információs adatbázisok	Annak ismerete, hogy az információ áru, hogy az információs rendszerekben, de akár csak egy címlistában is hatalmas érték lehet. Keresés számítógépes katalógusokban és adatbázisokban.
Jogi és etikai ismeretek	Adatbiztonság, szerzői jog, etikai vonatkozások alapjainak ismerete.
Információs és kommunikációs technológiák a társadalomban	Ismerje az információs és kommunikációs technológiák alkalmazásait és hatását a mindennapi életben, munkában, szórakozásban stb. Ismerje az informatika fejlődéstörténetének főbb fázisait!

Témakör	Követelmények
---------	---------------

2. Informatikai alapismeretek – hardver

A számítógépek felépítése, funkcionális egységei, azok főbb jellemzői	A Neumann-elvű számítógépek. A számítógép, illetve a kapcsolódó perifériák. Perifériák típusai, főbb jellemzői és feladataik.
A számítógép üzembehelyezése	A számítógép főbb egységeinek felismerése és funkciói. Legfontosabb részeinek összekapcsolása és üzembehelyezése.

3. Informatikai alapismeretek – szoftver

Az operációs rendszer és főbb feladatai	Az operációs rendszer részei. Az operációs rendszer funkciói. Könyvtárak (mappák) létrehozása, másolása, törlése, átnevezése. Keresés a háttértárakon.
Az adatkezelés szoftver és hardver eszközei	Tömörítés, víruskeresés, lemezkarbantartás, az operációs rendszer segédprogramjai.
Állományok típusai	Állománykezelés (létrehozás, másolás, törlés, átnevezés, nyomtatás).
Hálózatok működésének alapelvei, felhasználási területei	Hálózati be- és kijelentkezési programok indítása. Hozzáférési jogok, adatvédelem.

4. Szövegszerkesztés

Szövegszerkesztő program kezelése	Szövegszerkesztő program indítása. Szöveg beolvasása és kimentése. Nyomtatás. A munkakörnyezet és a nézet beállítása.
Szövegszerkesztési alapfogalmak	A szövegszerkesztés menete. Szövegbevitel, -javítás. Karakterformázás, bekezdésformázás, felsorolás, számozás, tabulátorok használata. Oldalformázás.
Szövegjavítási funkciók	Keresés és csere funkciója. Kijelölés, másolás, mozgatás és törlés. Helyesírás-ellenőrzés, szinonimaszótár, elvlasztás.
Táblázatok, grafikák a szövegben	Táblázatkészítés a szövegszerkesztővel, sorbarendezés. szegélyezés. Táblázatok, grafikák, képek, szimbólumok és más objektumok beillesztése a szövegbe és formázása.

5. Táblázatkezelés

A táblázatkezelő használata. Táblázatok felépítése	A program indítása, a munkakörnyezet beállítása. Táblázatok felépítése (cella, oszlop, sor). Táblázat megnyitása, mentése, nyomtatása.
Adatok a táblázatokban	Adattípusok. Adatbevitel, javítás, másolás, mozgatás, formázás. A cellahivatkozások használata. Képletek szerkesztése: konstans, hivatkozás, függvény.

Témakör	Követelmények
Táblázatformázás	Karakter-, cella- és tartomány-formázások. Sorok, oszlopok, tartományok kijelölése. Cellák és tartományok másolása.
Táblázatok, szövegek, diagramok	Egyszerű táblázat készítése. Diagramtípus kiválasztása. Diagramok szerkesztése.
Problémamegoldás táblázatkezelővel	Tantárgyi feladatok megoldása.

6. Adatbázis-kezelés

Az adatbázis-kezelés alapfogalmai	Az adatbázis fogalma, típusai, adattábla, rekord, mező, kulcs.
Adatbázis-kezelő program interaktív használata	Adattípusok. Adatbevitel, adatok módosítása, törlése. Adatbázisok létrehozása, karbantartása.
Alapvető adatbázis-kezelő műveletek	Lekérdezések, függvények használata, keresés, válogatás, szűrés, rendezés, összesítés.
Képernyő és nyomtatási formátumok	Képernyő és nyomtatási formátumok tervezése és készítése.

7. Információs hálózati szolgáltatások

Kommunikáció az Interneten	Levelezési rendszer használata. Állományok átvitele, WWW, keresőrendszerek, távoli adatbázisok használata.
Weblap készítés	Hálózati dokumentumok szerkezete, Weblap készítése Webszerkesztővel: szöveg, kép, ugrópont beville. Formázási lehetőségek.

8. Prezentáció és grafika

Prezentáció	Prezentációs anyag elkészítése (szöveg, rajz, fotó, hang ...) és formázása.
Grafika	Grafikai eszközök használata. Elemi alakzatok megrajzolása, módosítása, képek beillesztése.

9. Könyvtárhasználat

Könyvtárak	A könyvtárak, könyvtártípusok funkciói. Dokumentumtípusok. Tájékoztató eszközök.
Információkeresés	Katalógusok, számítógépes információkeresés.

Kémia

Témakör	Követelmények
---------	---------------

Témakör	Követelmények
1. Általános kémia	
Atomok és a belőlük származtatható ionok	Az elemi részecskék szerepe az atom felépítésében. Az atomszerkezet kiépülésének törvényszerűségei. Hasonlóságok és különbségek megállapítása az anyagi tulajdonságokban a periódusos rendszer alapján. A periódusos rendszerben megmutatkozó tendenciák. A periódusos rendszer használata a tulajdonságok meghatározásához.
Molekulák és összetett ionok	Egyszerű szerves és szervetlen molekulák, valamint az ammónium- és az oxóniumion szerkezete. A molekulák és a megismert összetett ionok összegképlete, a megismert molekulák szerkezeti képlete.
Halmazok	Az anyagi halmazok tulajdonságai és az azokat felépítő részecskék szerkezete közötti kapcsolat értelmezése modellek alapján. Az anyagi halmazok csoportosítása és jellemzése különböző szempontok (pl. komponensek száma, halmazállapot, homogenitás) szerint. Az oldatok és a kolloid rendszerek legfontosabb tulajdonságai.
A kémiai reakciók	Egyszerű kísérlet elvégzése leírás alapján, a tapasztalatok értelmezése.
A kémiai reakciók jelölése	Sztöchiometriai és egyszerűbb ionegyenletek felírása, rendezése.
Termokémia	A termokémiai fogalmak és törvények ismerete, alkalmazásuk egyszerűbb esetekben.
Reakciókinetika	A reakciók végbemenetelének feltételei. A reakciósebességet befolyásoló tényezők.
Kémiai egyensúly	A dinamikus egyensúly értelmezése a megismert reakciókra. Az egyensúlyi állandó és az egyensúlyi koncentrációk közötti kapcsolat. Az ipari szempontból fontos gyártási folyamatok optimális paramétereinek értelmezése.
Reakciótípusok	A kémiai reakciók csoportosítása különböző szempontok (pl. irány, reakcióhő, sebesség, részecskeátmenet stb.) szerint. A megismert anyagok csoportosítása kémiai viselkedésük alapján (sav, bázis, oxidálószer, redukálószer stb.). A megismert kémiai folyamatok besorolása különböző reakciótípusokba (pl. protolitikus, redoxi stb.).
Protonátmenettel járó reakciók	A vizes közegben lejátszódó protolitikus reakciók értelmezése egyszerűbb, illetve tanult példák alapján (pH, kémhatás, közömbösítés, hidrolízis).
Elektronátmenettel járó reakciók	A redoxi-reakciók értelmezése (elektronátmenet, oxidációs szám-változás).

Témakör	Követelmények
A kémiai reakciók és az elektromos energia kölcsönhatása	A kémiai energia és az elektromos energia kapcsolata (galvánelem, elektrolizáló cella működése). A redoxireakciók iránya és a standardpotenciálok közötti összefüggés. Táblázatok adatainak használata a redoxifolyamatok irányának meghatározására. A gyakorlati életben használt galvánelemek (akkumulátorok). Korróziós jelenségek, korrózióvédelem. Az elektrolízis során végbemenő elektród folyamatok felírása és értelmezése a keletkező termékek ismeretében. Az elektrolízis mennyiségi törvényei.
Tudománytörténet	A követelményekkel kapcsolatos tudománytörténeti vonatkozások megnevezése (pl. Mengelejev, Hevesy György, Faraday, Arrhenius, Brönssted, Avogadro).

2. Szervetlen kémia

Az elemek és vegyületek szerkezete (az atom-, a molekula- és a halmazszerkezet kapcsolata)	A megismert elemek és vegyületek tulajdonságainak és reakcióinak magyarázata az általános kémiai ismeretek alapján.
Az elemek és vegyületek fizikai tulajdonságai és ezek anyagszerkezeti értelmezése	Az általános kémiában tanult fogalmak, összefüggések, szabályok alkalmazása a megismert elemek és vegyületek tulajdonságainak és reakcióinak magyarázatára.
Az elemek és vegyületek kémiai sajátosságai	Megismert elemek jellemzése a periódusos rendszer adatai alapján. Egyszerűbb kísérletek elvégzése leírás alapján és a tapasztalatok anyagszerkezeti értelmezése. A természettudományos megfigyelési, kísérleti és elemzési módszerek alkalmazása. A megfigyelések, mérések során nyert adatok rendezése, ábrázolása, értelmezése. Képlet- és adatgyűjtemény, szaklexikon önálló használata. Az anyagok tulajdonságainak összehasonlítása és értelmezése táblázat adatai alapján. A képlet alapján a megismert vegyületek besorolása a megfelelő rácstípusba és főbb tulajdonságaik jellemzése. A megismert vegyületek képleteinek, a reakciók reakcióegyenleteinek felírása.
Az elemek és vegyületek előfordulása	A megismert elemek előfordulásának formái.
Az elemek és vegyületek laboratóriumi és ipari előállítása	Az elemek, szervetlen vegyületek laboratóriumi és ipari előállításának elvi alapjai és módjai.
Az elemek és szervetlen vegyületek legfontosabb felhasználásai	Annak ismerete, hogyan kell felelősségteljesen használni a környezetben előforduló elemeket és szervetlen vegyületeket.
Az elemek és vegyületek jelentősége	Megismert elemek és vegyületek felhasználása, élettani hatása, gyógyító, károsító hatása. A környezetkárosító anyagok hatásai és a megelőzés módjai. Az energiatermelés szervetlen kémiai vonatkozásai. A környezetszennyezés okai, környezetvédelem.
Tudománytörténet	A követelményekkel kapcsolatos tudománytörténeti vonatkozások megnevezése (pl. Hevesy György, Irinyi János, Semmelweis Ignác).

Témakör	Követelmények
---------	---------------

3. Szerves kémia

A szerves vegyületek szerkezete és csoportosításuk	A szerves anyag fogalma. A szerves vegyületek csoportosítása a szénatomok közötti kötések szerint. A funkciós csoport fogalma. A szerves vegyületek csoportosítása a funkciós csoportok szerint. A szerves vegyületek elnevezésének alapelvei és annak alkalmazása. A mindennapi életben használt vegyületek köznapi neve. A főbb vegyületcsoportok általános képlete. A konstitúció, a konfiguráció és a konformáció. Szerkezeti képlet írása. Az izoméria különböző típusai, annak példával történő illusztrálása. A konstitúciós izomerek felismerése.
A szerves vegyületek fizikai tulajdonságai	Megismert vegyületek fizikai tulajdonságainak molekula- és halmazszerkezeti értelmezése.
A szerves vegyületek kémiai sajátosságai	A szerves vegyületek kémiai reakciói a szénváz és a funkciós csoportok alapján. A kémiai változások reakcióegyenleteinek felírása a megismert vegyületek példáján. Egyszerű kísérletek elvégzése leírás alapján, ezek eredményének értelmezése.
A szerves vegyületek előfordulása	A legismertebb szerves vegyületek előfordulási területei.
A szerves vegyületek jelentősége	A mindennapi életben fontos vegyületek felhasználása, élettani, gyógyító, károsító hatása (pl. drogok). Az energiatermelés szerves kémiai vonatkozásai, megújuló energiaforrások.
A szerves vegyületek laboratóriumi és ipari előállítása	Az egyes szerves vegyületcsoportok legismertebb tagjai, laboratóriumi és ipari előállításának elvi alapjai és előállítási módjai.
Tudománytörténet	A követelményekkel kapcsolatos tudománytörténeti vonatkozások megnevezése (pl. Szent-Györgyi Albert, E. Fischer, F. Sanger, A. Nobel).

4. Kémiai számítások

Általános követelmények	Az SI-mértékegységek használata. A periódusos rendszer adatainak használata a számításokhoz. A feladatok szövegének, adatainak helyes értelmezése.
Az anyagmennyiség	A tömeg, az anyagmennyiség, a részecskeszám és a térfogat közti összefüggések (moláris tömeg, sűrűség, Avogadro-állandó) és alkalmazásuk.
Az Avogadro-törvény	Az Avogadro-törvény, illetve az Avogadro-törvényből következő összefüggések (gázok moláris térfogata, sűrűsége, relatív sűrűsége) alkalmazása egyszerűbb feladatokban.
Oldatok, elegyek (százalékos összetételek, koncentráció, oldhatóság stb.)	Az oldatok százalékos összetételének és koncentrációjának alkalmazása egyszerűbb feladatokban.

Témakör	Követelmények
A képlettel és reakcióegyenlettel kapcsolatos számítások	A vegyületek összegképlete és százalékos összetétele közötti kapcsolat és annak alkalmazása. A kémiai egyenlet jelentései, ez alapján egyszerűbb számítási feladatok megoldása.
Termokémia	A reakcióhő és a képződéshők közötti kapcsolat és alkalmazása, a reakcióhő alkalmazása egyszerű kémiai számítási feladatokban.
Kémiai egyensúly, pH-számítás	Az egész értékű pH és az oldatok oxónium-, illetve hidroxidion-koncentrációja közötti kapcsolat alkalmazása.
Elektrokémia	A standardpotenciál és galvánelemek elektromotoros ereje közötti kapcsolat alkalmazása.

Földrajz (földünk és környezetünk)

Témakör	Követelmények
1. Térképi ismeretek	
	A földrajzi környezet ábrázolásának lehetőségei, módjai. A különböző tartalmú és fajtájú térképeken közölt információk leolvasása, az egyszerű összefüggések feltárása és alkalmazása. Helymeghatározás a térképen, távolságmérés és -számítás. Az úrtérképezés gyakorlati jelentősége. Földrajzi és környezeti elemek azonosítása űrfelvételeken.
2. Kozmikus környezetünk	
	A Naprendszer felépítése és annak földi következményei. A Nap. A Föld mozgásai és azok következményei. A helyi és a zónaidő számításával kapcsolatos gyakorlati feladatok megoldása. Az űrkutatás eredményeinek gyakorlati vonatkozásai.
3. A geoszférák földrajza	
A kőzetburok	Tájékozódás a földtörténeti időegységekben, főbb eseményekben. Égitestünk gömbhéjas szerkezete. A kőzetlemezek és mozgásuk következményei. A Föld nagyszerkezeti egységei. A belső és külső erők felszínformáló szerepe, a felszínformák. A leggyakoribb ásványok és kőzetek felismerése, gazdasági hasznosíthatóságuk.
A levegőburok	A légkör szerkezete, anyagi felépítése. A légkörben lejároló folyamatok és törvényszerűségeik, az éghajlati elemek közötti kölcsönhatások. Az időjárási elemek szerepe a felszínformálódásban. Az időjárási elemekkel kapcsolatos számítási feladatok megoldása. Az időjárás-jelentések értelmezése, a változások okainak magyarázata. A légkör szennyeződésének okai és a szennyezettség következményei.
A vízburok	A vízburok tagolódása és a víz körforgása. Az óceánok és a tengerek földrajzi jellemzői, gazdasági jelentőségük. A felszíni és felszín alatti víztípusok, hasznosíthatóságuk lehetőségei.

Témakör	Követelmények
A talaj	A vízgazdálkodás főbb tevékenységei. A vízellátás és a vízszennyezés helyi, ill. az egész bolygóra kiható problémái, megoldási lehetőségek. A víz és a jég felszínformáló tevékenysége. A talaj természeti és gazdasági jelentősége, a talajpusztulás és következményei.
4. A földrajzi övezetesség	
	A szoláris és a valós éghajlati övezetek. A földrajzi övezetek, övek, területek/vidék elhelyezkedése, hasonló és eltérő vonásai, a gazdálkodás jellemzői, a környezeti problémák. A függőleges és a vízszintes övezetesség kapcsolata.
5. Népeség- és településföldrajz	
	A Föld népességnövekedésének időbeli alakulása, okai, környezeti következményei. A népesség szerkezete. A népesség térbeli eloszlását meghatározó legfontosabb tényezők, a területi megoszlás különbségei. Az urbanizáció és a népességmozgások vonásai és következményei. Az egyes településtípusok jellemzői, kialakulásuk okai.
6. A világ változó társadalmi-gazdasági képe	
A világgazdaság	A világgazdaság ágazati felépítése. A gazdasági fejlettség mérésére alkalmas legfontosabb mutatók. A fejlettség területei különbségei. A piacgazdaság működésének elve. A jelentősebb nemzetközi gazdasági és pénzügyi tevékenységek és szervezetek. A nemzetközi munkamegosztás és a világkereskedelem főbb irányai, résztvevői. A globalizáció. Az integráció legfontosabb lépései az Európai Unió példáján.
A gazdasági ágazatok	A legfontosabb gazdasági ágazatok telepítő tényezői, azok változása. A gazdasági szerkezetváltás folyamata. A mezőgazdaság termelés jellemzői. Az energiagazdaság és az ipar jelentősége, átalakulási tendenciái. Az infrastruktúra szerepe és kapcsolata az életminőséggel.
7. A világgazdaságban különböző szerepet betöltő régiók, országcsoportok és országok	
	Földünk országainak csoportosítása társadalmi-gazdasági jellemzőik szerint. A világgazdasági központok és a peremterületek, eltérő és változó szerepük a világgazdaságban. A különböző egyedi szerepköröket betöltő országcsoportok és országok földrajzi jellemzői.
8. Magyarország földrajza	
	Magyarország földrajzi helyzete. Hazánk természeti adottságai és erőforrásai, a medence-jelleg érvényesülése. Népességföldrajzi folyamatok és azok következményei. A népesség

Témakör	Követelmények
	nemzetiségi összetételének változásai és következményei a Kárpát-medencében. Magyarország gazdaságának jellemző vonásai. A gazdaság fő ágai, ágazatai, területi és szerkezeti átrendeződése, annak okai és társadalmi-gazdasági következményei. Nemzetközi gazdasági kapcsolataink. Hazánk idegenforgalma. A hazai tájak és régiók eltérő természetföldrajzi és társadalmi-gazdasági képének bemutatása. Hazánk környezeti állapota, legfőbb természeti, kulturális és környezeti értékei, gazdasági eredményei. A lakóhely és a régió természeti, társadalmi-gazdasági jellemzői.

9. Európa regionális földrajza

	Európa természeti és társadalmi-gazdasági képe. Az egyes kontinensrészek és a tipikus tájak földrajzi jellemzői. Az európai országok szerepe a kontinens, illetve a világ gazdaságában. Társadalmi-gazdasági adottságaik közös és eltérő vonásai, jellemzői. Az Európai Unió kialakulásának társadalmi-gazdasági alapjai, működésének jellemző földrajzi vonásai. Egyes területeinek és országainak hasonlóságai és különbségei. A környezeti problémák területi jellemzői, a megoldásukra tett törekvések Európában.
--	---

10. Az Európán kívüli földrészek földrajza

	Az egyes kontinensek általános természetföldrajzi és társadalmi-gazdasági jellemzői, tipikus tájaik. Az eltérő társadalmi-gazdasági fejlettségű területek, a világ gazdaságban kiemelkedő jelentőségű országcsoportok és országok. Példák a társadalom természeti környezetbe való beavatkozására az egyes földrészekben.
--	--

11. A globális válságproblémák földrajzi vonatkozásai

	A legfőbb globális problémák és azok kialakulásának természeti, társadalmi-gazdasági okai. Példák a globális környezeti gondok megoldási lehetőségeire.
--	---

Rajz és vizuális kultúra

Kompetenciák/ Témakörök	Követelmények
1. Alkotás	
Vizuális nyelv	A vizuális nyelv elemeinek és eszközeinek (pont, vonal, sík- és térforma, tónus, szín) adott célnak megfelelő használata.
	Adott célnak megfelelő kompozíció létrehozása. Kontrasztokkal történő kiemelés használata és értelmező ábrázolása. Színharmoniaiak, színkontrasztok használata.
	A vizuális nyelv eszközeinek használata különböző kontextusban.

Kompetenciák/ Témakörök	Követelmények
Technikák	Az adott technika adekvát használata. Jártasság a szabadkézi rajzban – ceruzával, tollal. Jártasság a műszaki jellegű rajzban – ceruzával, szerkesztőeszközökkel. Jártasság egyes festőtechnikákban – akvarellal vagy temperával. Jártasság a kollázstechnikában. Jártasság egy kézi sokszorosító eljárásban <i>(pl. papírmnyomat)</i>. Jártasság egy további szabadon választott technika alkalmazásában <i>(pl. mintázás, vegyes technikák, fotó, videó, számítógép, kézműves technikák)</i>. Jártasság a sablonnal történő feliratkészítésben.
Ábrázolás, látványértelmezés Formaértelmezés	Ábrázoló jellegű rajz készítése során a látvány főbb arányainak, formájának megfigyelése és helyes visszaadása. Egyszerű tárgyak formakapcsolatait bemutató rajz készítése <i>(pl. szabás-rajz, szerkezeti vázlat)</i>.
Térértelmezés	Téri helyzetek értelmezhető ábrázolása. Látvány alapján, az ábrázolás során a nézőpont következetes megtartása. Beállítás alapján a térmélység megjelenítése. A választott térábrázolási rendszer következetes alkalmazása szabadkézi rajzban. Látvány vagy ábra alapján a térábrázolási konvenciók (vetületi ábrázolás, axonometrikus ábrázolás, kétirányponthoz tartozó perspektivikus ábrázolás) következetes alkalmazása szabadkézi rajzban.
Színértelmezés	Beállítás alapján szín és fényviszonyok helyes visszaadása.
Megjelenítés, közlés, kifejezés, alkotás Kompozíció	Kompozíció létrehozása megadott szempontok alapján.
Érzelmek	Érzelmek, lelkiállapotok vizuális kifejezése.
Folyamat, mozgás, idő	Folyamat, történet bemutatása értelmezhető képsorozatokban <i>(pl. folyamatábra, képes forgatókönyv)</i> .
Kép- és szöveg	Kép- és szövegszerkesztés hagyományos technikával. Adott tartalomnak megfelelő betűtípus és kompozíció kiválasztása.
Vizuális információ	Vizuális jelek, szimbólumok következetes használata. Nem vizuális természetű információk értelmező képi megjelenítése <i>(pl. grafikonnal, diagrammal)</i>. Színkódok következetes alkalmazása a magyarázó-közlő ábrázolásban.
Tárgyak és környezet	Egyszerű csomagolás tervezése adott funkcióra. Egyszerű terek átalakításának, berendezésének megtervezése.

2. Befogadás

A megjelenítés sajátosságai Vizuális nyelv	A vizuális közlés, kifejezés legfontosabb eszközeinek (pont, vonal, sík- és térforma, felület, tónus, szín, szerkezet/kompozíció, képi motívumok, kontrasztok, térábrázolási rendszerek, anyagok, technikák) szerepének ismerete, használata az elemzés során.
Térábrázolási módok	A legjellegzetesebb térábrázolási konvenciók felismerése és lényegének ismerete.

Kompetenciák/ Témakörök	Követelmények
Vizuális minőségek	Vizuális minőségek differenciált megkülönböztetése.
Látványértelmezés	A látványértelmezésben szerepet játszó tényezők ismerete és alkalmazása az elemzés során.
Kontraszt, harmónia	Színharmóniák, színekontrasztok felismerése.
Kontextus	A vizuális közlés, kifejezés jelentését meghatározó összefüggések – kontextus – felismerése és használata az értelmezés, elemzés során.
Technikák	A vizuális közlés, kifejezés legfontosabb technikáinak felismerése.
Vizuális kommunikáció Vizuális információ	A köznap és művészi vizuális közlésekben előforduló legfontosabb jelek, jelképek, motívumok értelmezése. A köznap közlésekben előforduló vizuális információk értelmezése (pl. <i>műszaki rajz, folyamatábra</i>).
Tömegkommunikáció	A tömegkommunikáció legfontosabb eszközeinek, formáinak ismerete és megkülönböztetése.
Fotó, mozgókép	Fotó elemzése. A fotó legfontosabb műtípusainak ismerete. Álló- és mozgóképi reklámanyag képi hatásának elemzése.
Tárgy- és környezetkultúra	
Forma és funkció	A tárgyról leolvasható információk ismerete. Különböző korokból és kultúrákból származó tárgyak és objektumok (pl. <i>épület, építmény</i>) forma- és funkcióelemzése. Tárgyak, épületek stílusjegyek alapján történő csoportosítása.
Tervező folyamat	A tervező, alkotó folyamat lépéseinek ismerete.
Népművészet	A tárgyi néprajz és népművészet fogalmának ismerete. Egy választott néprajzi tájegység életmódjának, tárgykultúrájának ismerete.
Kifejezés és képzőművészet	
Művészeti ágak	A művészeti ágak (képzőművészet, építészet, alkalmazott művészetek) legfontosabb jellemzőinek ismeret.
Műfajok	A képzőművészet kétdimenziós (pl. <i>festészet, fotó</i>) és háromdimenziós (pl. <i>szobrászat, installáció</i>), valamint időbeli kifejezéssel bíró (pl. <i>happening, multimédia</i>) műfajainak ismerete.
Művészettörténeti korszakok, irányzatok	A művészeti ágak történetének, nagy korszakainak, irányzatainak ismerete (őskor, ókor, középkor, reneszánsz, barokk, klasszicizmus, romantika, realizmus, a századforduló és századelő izmusai, a XX. század második felének irányzatai és legalább egy Európán kívüli kultúra).
Stílusjegyek	Adott művek besorolása vagy csoportosítása stílusjegyeik alapján.
Alkotások és alkotók	A legjelentősebb alkotók ismerete és alkotásaik felismerése és stílusmeghatározása.
Műelemző módszerek	A különböző művészeti ágak kiemelkedő alkotásainak elemzése a megfelelő műelemző módszerek alkalmazásával.

Kompetenciák/ Témakörök	Követelmények
Mű és környezete	A mű létrehozását meghatározó összefüggések ismerete.

Ének-zene

Kompetenciák/Témakörök	Követelmények
------------------------	---------------

1. Éneklés és zenetörténet

Népzene	Húsz magyar népdal, valamint két különböző nemzetiségi és két más nép népdalának előadása emlékezetből. A magyar népdalok stílusának, szerkezetének, formájának, hangsorának, hangkészletének, előadási módjának ismerete. A műfajokhoz kapcsolódó népi hangszerek ismerete és felismerése. A tanult népdalokhoz kapcsolódó népszokások ismerete.
Műzene	A zenetörténeti korszakok általános jellemzése, zenei műszavak, előadási jelek; a tanult zeneszerzők életútjának vázlatos ismertetése és főbb műveik megnevezése. Társzművészeti összefüggések bemutatása (irodalom, képzőművészet, tánc, színház).
Középkor	Egy szillabikus gregorián dallam éneklése latin szöveggel, emlékezetből. A gregorián zene általános jellemzése. Egy trubadúr dallam előadása szöveggel emlékezetből.
Reneszánsz	Egy históriás ének szöveges megszólaltatása emlékezetből. Vokális műfajok felsorolása, a műfaji jellemzők meghatározása (mise, motetta, madrigál). A magyarországi reneszánsz zene általános bemutatása. A reneszánsz korszak jellemző hangszereinek felsorolása.
Barokk	Egy korál dallam éneklése magyar szöveggel, emlékezetből. Egy könnyebb ária vagy dal szöveges éneklése kottából, tanári zongorakísérettel. Korál, passió, oratórium, kantáta, a barokk opera meghatározása. Zenei formák: rondó, variációk értelmezése. Hangszeres műfajok: concerto, concerto grosso, szvit, prelúdium, fuga értelmezése. A barokk zenekar összetételének és jellemző hangszereinek felsorolása.
Bécsi klasszika	Egy bécsi klasszikus dal bemutatása szöveggel emlékezetből, tanári zongorakísérettel. Egy magyar szöveges verbunkos dallam éneklése emlékezetből. A periódus fogalma. Két-, ill. háromtagú formák meghatározása. Jellemző műfajok általános bemutatása: szonáta, vonósnégyes, szimfónia, klasszikus versenymű, opera. A klasszikus szimfonikus zenekar összetételének meghatározása. A magyar verbunkos zene jellemzői a XVIII. században, kiemelkedő mesterek megnevezése. Periódus terjedelmű, modulálás nélküli zenei idézet lapról olvasása szolmizálva (2#–2b-ig).
Romantika	Egy romantikus dal előadása szöveggel emlékezetből, tanári zongorakísérettel.

Kompetenciák/Témakörök	Követelmények
	A romantikus dal jellegzetes vonásainak ismerete. A programzene jellemzése. A szimfonikus költemény műfaji meghatározása. A nemzeti romantika jellemzése. Liszt Ferenc és Erkel Ferenc életútjának vázlatos ismertetése, főbb műveinek felsorolása.
Századforduló	Egy zenemű részletének éneklése kottából szolmizálva. A zenei impresszionizmus bemutatása (melodika, ritmika, hangkészlet, hangszerelés).
XX. századi és kortárs zene	Egy-egy téma éneklése szolmizálva kottából, Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből. Bartók Béla és Kodály Zoltán életművének bemutatása (életút, főbb művek). A XX. század főbb zenei irányzatainak megnevezése. Kortárs magyar szerzők és főbb műveik felsorolása. Az amerikai zene fejlődésének, a dzsessz és hatásának leíró jelegű bemutatása.

2. Zenefelismerés

	A zenefelismerési feladatban nyolc hangzó (CD-n vagy hangkazettán rögzített) zenei szemelvényt kell felismerni. Feladattípustól függően kell meghatározni a népi hangszerek, a korszak, a zeneszerző, a mű és a műfaj nevét. A válogatás tanult anyagból legyen az alábbi szerzőktől.
Népzene	Népi hangszerek: furulya, duda, citera, tekerő, cimbalom.
Reneszánsz	Josquin des Pres, Tinódi Lantos Sebestyén.
Barokk	J. S. Bach, Händel.
Bécsi klasszika	Haydn, Mozart, Beethoven.
Romantika	Liszt Ferenc, Erkel Ferenc, Verdi, Muszorgszkij.
Századforduló	Ravel.
XX. századi és kortárs zene	Bartók, Kodály, Gershwin, Orff.

3. Dallamátírás

	Egy egyszólamú, hangnemben maradó, periódus terjedelmű dallam átírása betűkottából a vonalrendszerbe violinkulcsban, 2#–2b előjegyzési körben.
--	---

Testnevelés

Kompetenciák/Témakörök	Követelmények
1. Elméleti ismeretek	

Kompetenciák/Témakörök	Követelmények
A magyar sportsikerek	Tájékozottság a helyi tantervben szereplő sportágak jelentősebb hazai eredményeiről. A legnevesebb magyar olimpiai bajnokok sportágai és eredményei.
A harmonikus testi fejlődés	A testi fejlődés legfontosabb életkori mutatóinak alakulása.
Az egészséges életmód	Tájékozottság bizonyítása az egészséges életmód kialakításához szükséges alapvető ismeretekben. Az egészséges életmód összetevőinek értelmezése.
Testi képességek	A kondicionális alapképességek értelmezése. Az erőfejlesztés szabályai.
Gimnasztika	A bemelegítés szerepének értelmezése. Gyakorlatok javaslata a képességek fejlesztésére és a testtartás javítására.
Atlétika	A tanult atlétikai futó-, ugró- és dobóversenyszámok.
Torna	A női és férfi tornaszerek. A legfontosabb baleset megelőző eljárások.
Ritmikus gimnasztika	Az RG versenyszámai. Mozgás és zene kapcsolata.
Küzdősportok, önvédelem	Küzdőjátékok felsorolása különböző életkorú tanulók részére.
Úszás	Az úszás higiénijének ismerete. Az úszás az ember életében.
Testnevelés és sportjátékok	Labdajáték előkészítő játékok felsorolása. Egy választott sportjáték játékszabályainak értelmezése.
Természetben űzhető sportok	Egy választott sportág jellegzetességeinek és legfontosabb szabályainak ismertetése (sí, kerékpár, természetjárás, evezés).

2. Gyakorlati ismeretek

Gimnasztika	Leányok: kötélmászás állásból teljes magasságig mászókulcsolással. Fiúk: függeszkedés állásból teljes magasságig. 48 ütemű szabadgyakorlat bemutatása.
Atlétika Futások	Egy választott futószám bemutatása 60 méteres síkfutás térdelőrajttal. Lányok minimum idő: 9,8 sec. Fiúk minimum idő: 8,8 sec. 2000 m síkfutás. Minimum idő: lányok: 10,30 perc, fiúk 9,00 perc.
Ugrások	Egy választott ugrószám bemutatása Magasugrás választott technikával. Lányok minimum magasság: 110 cm. Fiúk 125 cm. Távolugrás választott technikával. Lányok minimum 330 cm. Fiúk 410 cm.

Kompetenciák/Témakörök	Követelmények
Dobások	Kislabdahajítás vagy súlylökés választott technikával. Minimum szintek: Lányok: Kislabda hajítás: 20 m, súlylökés: 5,5 m. Szerek súlya: normál kislabda, súlygolyó 4 kg. Fiúk: Minimum szintek: Kislabda hajítás: 30 m, súlylökés 7,5 m. Szerek súlya: normál kislabda, súlygolyó 6,00 kg.
Torna Talajtorna	A talaj- és a szekrényugrás bemutatása kötelező, egy szer kötelezően választható. Öt különböző gyakorlatelemből összefüggő gyakorlat összeállítása és bemutatása, kötelező elemek felhasználásával
Szekrényugrás	Egy tanult támaszugrás bemutatása. Lányok 4 részes szélteben állított, fiúk 5 részes hosszában felállított szekrényen.
Felemáskorlát	Négy különböző elemből álló összefüggő gyakorlat bemutatása kötelező elemek felhasználásával.
Gerenda	Öt különböző elemből álló összefüggő gyakorlat bemutatása, kötelező elemek felhasználásával .
Ritmikus gimnasztika	Különböző elemekből álló összefüggő szabad gyakorlat bemutatása (a gyakorlat ideje 35-45 sec), javasolt elemek felhasználásával. Egy választott kéziszerrel (labda, karika, kötél) 3 elem bemutatása.
Gyűrű	Négy különböző elemből álló összefüggő gyakorlat bemutatása, kötelező elemek felhasználásával.
Nyújtó	Négy különböző elemből álló összefüggő gyakorlat bemutatása, kötelező elemek felhasználásával.
Korlát	Négy különböző elemből álló összefüggő gyakorlat bemutatása, kötelező elemek felhasználásával.
Küzdősportok, önvédelem	Grundbirkózás, értékelés a grundbirkózás szabályai szerint. Judo gurulás előre.
Úszás	Egy választott úszásnemben 50 m úszás. Egy további úszásnemben 25 méter leúszása.
Testnevelés és sportjátékok	<i>Egy sportjáték választása kötelező.</i>
Kézilabda	Kapuralövés gyorsindítás után (társtól visszakapott labdával labdavezetés, passzív védő mellett beugrásos lövés). Távolbadobás tetszőleges lendületszerzéssel kézilabdával. Lányok: minimum 15 méter, fiúk 21 méter. 7 méteres büntető dobás.
Kosárlabda	Mindkét oldalra végrehajtott, felpályáról kétkezes mellső átadás a büntető vonal magasságában az oldalvonalnál álló társnak, cselezés után futás a kosár felé, a visszakapott labdával labda leütés nélkül fektetett dobás. Büntetődobás egy vagy két kézzel.

Kompetenciák/Témakörök	Követelmények
Labdarúgás	Labdaemelgetés váltogatott lábbal. Minimum: Lányok: 4, fiúk 8 db. Slalom labdavezetésből kapuralövés. (Slalompálya hossza 10 méter, 5 kapu egyenlő távolságra, lövés 10 méterről kézilabda kapura.) Összetett gyakorlat: falra rálőtt és visszapattanó labda kapura lövése
Röplabda	Kosárárintés és alkarérintés fej fölé folyamatosan. Minimum szint: kosárárintésnél 5, alkarérintésnél 4 db érintés. Nyitás választott technikával.

Vendéglátó idegenforgalmi alapismeretek

1. Vendéglátó és turizmus alapismeretek

1.1 A vendéglátás alapjai	A vendéglátás történeti kialakulása, fejlődésének hazai szakaszai. A vendéglátás fogalma, feladata. A vendéglátás helye a nemzetgazdaságban.
1.2 A vendéglátás tevékenységi körei	Az árubeszerzés, a raktározás, termelés, az értékesítés és a szolgáltatás fogalmi meghatározása, folyamata, módjai. A vendéglátás tárgyi és személyi feltételei. A vendéglátás dolgozóival szemben támasztott követelmények.
1.3 A vendéglátás üzlethálózata	A vendéglátás szakjelleg szerinti csoportosítása. Üzletkörök, üzlet típusok jellemzői.
1.4 A turizmus alapjai	A turizmus fogalma. A turizmus kialakulásának főbb történeti szakaszai és azok jellegzetességei. A turizmus helye a nemzetgazdaságban
1.5 A turizmus tevékenysége, tevékenységi formái fajtái.	Az aktív és passzív turizmus fogalmi meghatározása. Az aktív és passzív turizmus feltételrendszere.
1.6 A turizmus és a környezet összefüggései	A turizmushoz kapcsolódó legfontosabb természetföldrajzi tényezők.
1.7 A vendéglátás és a turizmus kapcsolata	A vendéglátás és a turizmus fogalmi összefüggései, kapcsolódási pontjaik.
1.8 A turizmus, mint tevékenység feltételrendszere	A turizmust lebonyolító szervezetek és jellemzőik. A turizmus tárgyi és személyi feltételei. A turizmus dolgozóival szemben támasztott követelmények.
1.9 A turizmus piaca	A piac fogalma. A piac elemeinek fogalmi meghatározása (kereslet, kínálat, ár) és azok összefüggései. A turisztikai piac jellemzői. A turisztikai piac alakulására ható tényezők A gazdasági verseny fogalma, feltételei A piaci kockázat. Árképzés a turizmusban. A hazai turizmus fejlesztési lehetőségei.
1.10 A vendéglátás piaca	A vendéglátás piacának jellemzői. A vendéglátás piacára ható tényezők. A hazai vendéglátás fejlesztési, lehetőségei.

	Árképzés a vendéglátásban
1.11 Általános ügyviteli alapismeretek	Az ügyvitel fogalma. Az ügyviteli feladatok csoportosítása. Az elszámolás és elszámoltatás lényegi meghatározása. A z ellenőrzés fogalmi meghatározása, fajtái
1.12 A turizmus és a vendéglátás ügyvitel	A turizmus és a vendéglátás ügyviteli feladatai. A bizonylat fogalma, fajtái, kiállítás szabályai. Az üzleti levelezés szabályai, formai és tartalmi követelményei, kezelési szabályai. A leltár fogalma, fajtái, szabályai.

2. Szállodai alapismeretek

2.1 Szálláshelyek, szállodák és egyéb szálláshelyek	A szálláshely fogalma, fajtái. Egyéb szálláshelyek. A szálláshelyek, szállodák kínálati elemei.
2.2 A szálloda és egyéb szálláshelyek működésének tárgyi feltételei	A szálloda telepítésének szempontjai. A szálloda működésének tárgyi feltételei. A szálloda helyiségei és berendezései. A vendégszoba kialakításának jellemzői, berendezése, felszerelése.
2.3 A szálloda és egyéb szálláshelyek működésének személyi feltételei	A szálloda, szervezeti felépítése. A szállodai munkakörök és az azokhoz kapcsolódó feladatok. A munkaerő-gazdálkodás fogalma. A szállodai dolgozóval szemben támasztott alap- és szakmai követelmények.
2.4 Szállodai és egyéb szálláshelyek ügyvitel	A szállodai értékesítéshez kapcsolódó ügyviteli feladatok. A szálláshely értékesítés részterületeinek ügyviteli szabályai. A vendég érkeztetésével szállodai gazdálkodás tervezése, területei és elutazásával kapcsolatos adminisztratív feladatok.
2.5 A szállodai és egyéb szálláshelyek gazdálkodás	A bevétel és a költségek csoportosítása. A szállodai jövedelmezőség fogalma, az eredmény kimutatás lényege
2.6 A szállodai tevékenységhez kapcsolódó legfontosabb speciális jogszabályok, rendeletek és előírások	A szálloda biztonsági előírásai. A tűzvédelem szabályai A tulajdonvédelem fogalma, a szálloda kártérítési felelőssége. Munkavédelem, egészségügy, környezetvédelem szálláshelyekre jellemző előírásai.

3. Marketing alapismeretek

3.1 A marketing fogalma, fejlődése	A marketing fogalma és alkalmazási területei. A marketing fejlődése. A marketing-mix elemek.
3.2 A piac, a piaci környezet elemzése	A vállalat mikro-és makrokörnyezete. A piac fogalma, és kategóriái, a piac szerkezete. Piaci formák.
3.3 A fogyasztói magatartás	A fogyasztói magatartást befolyásoló tényezők. A vásárlói döntéseket befolyásoló tényezők. A vásárlási folyamat szakaszai. A vásárlási magatartás típusai.

3.4 A piacszegmentálás	A célpiacok kiválasztása A célpiaci marketing lényege és kialakulása. A piacszegmentáció
3.5 A marketing információs rendszer	A marketing információsükséglete. Az információs-rendszer funkciói.
3.6 A piackutatás fajtái, módszerei, felhasználási területei	A piackutatás funkciói, folyamata A piackutathoz szükséges információk beszerzése. A piackutatás módszerei
3. 7. A termékpolitika, termékfejlesztés	A termék fogalma, osztályozás. A termékfejlesztés. A termék piaci életgörbéjének és az életgörbe egyes szakaszainak jellemzői.
3. 8. Árpolitika, árstratégia	Az ár fogalma és szerepe, az árképzési elvek. Az árképzés marketing szempontú értelmezése. Az árak jogi szabályozásának alapelvei. Az árdifferenciálás jelentősége.
3. 8. Árpolitika, árstratégia	Az ár fogalma és szerepe, az árképzési elvek. Az árképzés marketing szempontú értelmezése. Az árak jogi szabályozásának alapelvei. Az árdifferenciálás jelentősége.
3.9. Az értékesítéspolitiká, értékesítési csatornák kiválasztása	Az értékesítési csatornák fajtái, jellemzésük. Az értékesítési rendszer logisztikai és áruforgalmat elősegítő funkciói. A marketing és az elosztási csatornák közötti összefüggés.
3. 10. A marketing kommunikáció eszközrendszere	A marketingkommunikáció lényege. A kommunikációs mix elemei.
3. 11. A reklám szerepe, tervezése	A reklám fogalma és szerepe. A reklám fajtái.
3. 12. A Public Relations	A Public Relations fogalma, jellemzői. A PR területei. A külső és belső PR.
3. 13. Az eladásösztönzés, és a személyes eladás	Az eladásösztönzés fogalma, funkciói. Az eladásösztönzés módszerei. A személyes eladás fogalma, jellemzői, előnyei. Az eladóval szemben támasztott követelmények.
3.14. Az image és az egyedi vállalati arculat	Az image lényege, fajtái. A Corporate Identity lényege.
3.15. Az egyéb piacbefolyásolási eszközök	A védjegy funkciói, típusai. A csomagolás funkciói, és típusai. A direkt marketing lényege.

Utazás & Turizmus

Témakörök

1.1. Az idegenforgalom jellemzői, fejlődési tendenciái	Az idegenforgalom és a nemzetgazdaság kapcsolata, arányok, fejlődési trendek a világban és Magyarországon. A turizmus hatása a népességmegtartásra és foglalkoztatottságra.
--	--

	Főbb statisztikai adatok.
1.2. Az idegenforgalmat befolyásoló tényezők	Szezonáltság, krízisérzékenység. Ár – érték arány. Sztereotípiák. Az idegenforgalom és a természeti és társadalmi környezet kölcsönhatásai.
1.3. A szervezett utak típusai	Egyéni és csoportos utazás. Utazás szervezők, utazási irodák. Hivatásturizmus, konferencia turizmus. Incentive utazások. Vallási turizmus. Rendezvény turizmus. Ijásági, sport és kaland turizmus. Gyógyidegenforgalom. Falusi turizmus.
1.4. Szálláshelyek	A szálláshelyek besorolásai, szolgáltatásai. Szállodák és szállodaláncok. Kastély és kúriaszállók. Üdülőfalvak. Apartman-házak. Time-share rendszer. Panziók. Fizető vendéglátás. Ifjúsági szállók. Kempingek.
1.5. Közlekedés	Légi-, vasúti-, vízi-, közúti közlekedés - előnyök és hátrányok. Városi közlekedés.
1.6. Vendéglátás	A vendéglátóhelyek típusai, besorolásai. Éttermek, vendéglők. Gyorséttermek, franchise rendszerek. Kávézók, cukrászdák. Borozók, sörözők. Nemzeti gasztronómiai sajátosságok.
1.7. Programszervezés	Programszervezés, forgatókönyv. Városi programok, idegenvezetés. Bálok, karneválok, kiállítások. Különleges nagyrendezvények (pl. Sziget, Művészetek völgye). Tematikus parkok. Programok a természetben, nemzeti parkok, aktív pihenés.
1.8. Útleve, vízum, biztosítás, pénz	A magyar útleve formai és tartalmi sajátosságai, igénylése. Vízum kötelezettség és vízumkérelem. Utazási biztosítások fajtái. Valuta és deviza, készpénzkímélő eszközök fajtái és használatuk (utazási csekk, bank- és hitelkártyák, voucher, készpénz küldés). Választható modulok – Környezetvédelem és idegenforgalom
2.1. Fenntartható fejlődés	A gazdasági hatékonyság: az erőforrások kíméletes használata. Szelíd idegenforgalom, zöld turizmus, ökoturizmus. A növekedés határai. Választható modulok – Vállalkozás és marketing az idegenforgalomban
3.1 Vállalkozási formák	Egyéni vállalkozó, betéti társaság, korlátolt felelősségű társaság és részvénytársaság.
3.2 A turisztikai termék jellemzői	Az ipari termékek és szolgáltatási termékek közötti hasonlóságok és különbségek. A vevői bizalom. Piaci verseny.
3.3 Marketing	SWOT – helyzetelemzés (igény és kínálat). 5P a marketingben.

	Marketing mix. Kommunikáció a vevőkkel, PR.
3.4 Vállalkozás indítása	A sikeres vállalkozás indításának feltételei. Cégalapítás. Ötlet, indulótőke, üzleti terv, hitel lehetőségek. A sikeres vállalkozó személyes tulajdonságai. Választható modulok – Falusi turizmus
4.1 Falusi vendéglátás a múltban és jelenben	Vendéglátás és gazdálkodás összefüggései falun – Magyarországon és külföldön. A falusi vendéglátás szervezetei.
4.2 A falusi vendéglátás jellegzetességei.	A vendégfogadás helyszíne (ház, kert). Programok és gazdálkodás.

A tanulók értékelése

Értékelési alapelvek

- a pedagógus számára egyrészt törvényi kötelezettség, másrészt vállalt felelősség
- nem megtorló, hanem a tanuló folyamatos fejlesztését szolgálja
- törvényes, szakszerű, tervszerű, kiszámítható, nyilvános folyamat
- az értékelt bevonásával történik
- részben kritérium-, részben normaorientált
- tartalmazza a kritériumokat, indikátorokat

Az értékelés célja

- legyen kimutatható a nyilvánosságra hozott követelményrendszernek való megfelelés
- legyen követhető az intézményi céloknak, értékeknek való megfelelés
- legyenek kimutathatóak a pedagógiai eredmények a nevelési programban megfogalmazott céloknak való megfelelés alapján
- a választott értékeken, objektivitáson alapuló legyen az egyén szakmai fejlődése

Az értékelés fajtái

Diagnosztikus értékelés (bemenet): adottságok, kulcskompetenciák (képességek, ismeretek), igények, elvárások, szocio-emóció (attitűd, aspiráció), személyiség

Szabályozó értékelés (folyamat): tanulás, személyiségfejlődés, pályaaorientáció

Összegző értékelés (kimenet): eredmények, teljesítmények, kulcskompetenciák, képességek, ismeretek (tanulmányi eredmények, versenyeredmények, továbbtanulás, beválás), elégedettség, szocio-emocionális terület (attitűd, aspiráció, „szorgalom”), személyiség (én/önismeret, szabálykövetés, „magatartás”, elismerések, elmarasztalások), kapcsolat (kortárscsoport, pedagógus, személyzet, osztály, iskola)

Az értékelés formái

Önértékelés, osztályfőnök értékelése, szaktanár értékelése, (kortárs)csoport értékelése

A tanulmányi munka értékelése

Az értékelés célja: tájékoztatás, visszacsatolás, orientálás, külső szabályozás, motiválás, megerősítés.

Az értékelés követelményei: tárgyszerűség, megbízhatóság, érvényesség, egyenletes terhelés.

Az elméleti órákon és a gyakorlati foglalkozásokon érdemjeggyel kell értékelni a tanulók tudását, ismereteinek gyakorlati alkalmazását, gyakorlati készségük fejlődését, az elméleti és a gyakorlati foglalkozásokon való aktív részvételüket.

Jeles /5/ érdemjegyet kap a tanuló, ha a kijelölt tananyagban a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tett;

Jó /4/ érdemjegyet kap a tanuló, ha a kijelölt tananyagban a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával eleget tett;

Közepes /3/ érdemjegyet kap a tanuló, ha a kijelölt tananyagban a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával eleget tett, a nevelő vagy tanulótársa segítségével (javítására, kiigazítására) többször rászorult;

Elégseges /2/ érdemjegyet kap a tanuló, ha a kijelölt tananyagban a tantervi követelményeknek súlyos hiányosságokkal eleget tett, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel és készségekkel rendelkezik;

Elégtelen /1/ érdemjegyet kap a tanuló, ha a kijelölt tananyagban a tantervi követelményeknek nevelői útbaigazításokkal sem tudott eleget tenni, és a tantervben előírt gyakorlati munkafolyamatokat önállóan elvégezni nem tudja.

- A tanuló teljesítményét folyamatosan értékeljük, és félévente minden tantárgyból legalább három érdemjegyet adunk.
- Az iskola nevelői személyes felelősséggel döntenek az osztályozás-értékelés kérdésében. Döntésüket azonban indokolni kötelesek, ha erre a nevelőtestület igényt tart.
- Az érettségi felkészítés történhet osztálykeretben, illetve évfolyamszinten szerveződött csoportokban. Ha a tantárgyat alapórában is tanulják, az érdemjegyet az alapórát tartó tanár adja a felkészítőn végzett teljesítmény figyelembevételével, az óraszámok arányának megfelelően. Ha a tanuló csak fakultációra jár, ottani munkája alapján kapja érdemjegyét.
- A félévi és év végi osztályzatokat az adott időszakban szerzett érdemjegyek alapján, pedagógiai szempontok figyelembe vételével alakítjuk ki. Az osztályozó vizsgán az ott nyújtott írásbeli és szóbeli (gyakorlati) teljesítményt értékeli a bizottság.
- A félév és a tanév végén az egyes tantárgyakban elért kiemelkedő teljesítményért, az általános követelmény szintet meghaladó munkáért a tanuló tantárgyi dicséretet kaphat.
- Ha a tanulónak legalább három tantárgyi dicsérete van, az osztályfőnök javaslatára a tantervtestület általános dicséretet adhat.

Az iskolai beszámoltatás formái

- témazáró dolgozat
- szóbeli felelet, röpdolgozat, feladatlap
- projektmunkák, prezentációk, transzparenszek, kiselőadások, esszék
- egyéni megfigyelések, kísérletek, mérések
- írásbeli házi feladat, füzetvezetés ellenőrzése
- gyakorlati tevékenység ellenőrzése, minősítése
- próbaérettségi

Az írásbeli és szóbeli számonkérés arányának megválasztása az adott tárgyból az érettségi vizsga formájától függ, a tanárok módszertani szabadsága érvényesül.

Témazáró dolgozat

Egy nagyobb egység lezárása utáni számonkérés. Idejét, a rá való felkészülés formáit a tanmenet rögzíti. Tanórán kell megíratni, időtartalma legalább 45 perc. Követelményeit a tantervi követelményekkel összhangban állapítjuk meg. Magasabb évfolyamokon az értékelést úgy végezzük, hogy a középszintű érettségi vizsga értékeléséhez közelítünk, hogy az elvárások az utolsó évben feleljenek meg az érettségi követelményeknek és értékelésnek.

Amennyiben a tanuló az utolsó tanítási nap előtt nem írta meg témazáró dolgozatainak legalább a felét, akkor az adott tantárgyból nem osztályozható, kivéve, ha legkésőbb az év végi osztályozó konferencia előtti tanítási héten osztályozó vizsgán eleget tesz a szaktárgy éves követelményeinek.

A félévi és év végi jegyek megállapításánál a témazáró dolgozatoknak kiemelkedő szerepe van, súlyának meghatározása a szaktanár kompetenciája, amit azonban az év elején minden pedagógus köteles a tanulók tudomására hozni. A témazáró dolgozat időpontját a megírás előtt legalább egy héttel előre közöljük. Legfeljebb három hétig tarthat a javítása. Egy tanítási napon legfeljebb két témazáró dolgozat íratható. A javítás céljából történő újraírás lehetőségéről a szaktanár dönt. A javítást kérheti a tanuló, illetve kötelezővé teheti a szaktanár. Történhet szóban vagy pótdolgozat megírásával, amennyiben azt az érdemjegyek száma vagy egy tananyag-rész ellenőrzése indokolja. Az eredeti érdemjegy is beszámít a tanulmányi munkába (beírva marad).

Szóbeli felelet

A szóbeli felelet formai és tartalmi kritériumai tantárgyanként eltérőek. Az egyéni felkészülés és/vagy a házi feladat ellenőrzésére szolgál, ugyanakkor az óra eleji ismétlést is helyettesítheti.

Középiskolában követelmény az önálló, összefüggő felelet. Az elvárásokat a szaktanárnak fokozatosan kell kialakítania úgy, hogy azok az utolsó évfolyamon feleljenek meg az érettségi követelményeknek. Az aktuális követelményeket a tanulókkal ismertetni kell.

Alapkövetelmény, hogy a diák már az előző órán megtudhassa, hogy milyen témakörből kell felelnie, így a feleletét előre fel tudja építeni, az órán kapott szempontok alapján tudja tudását mobilizálni. A feleletet a jegy mellett röviden szóban is értékeljük. A tanulóktól elvárjuk az önálló, folyamatos, szabatos kifejtést, de az elakadókat segíteni kell abban, hogy ismereteikről számot tudjanak adni.

Témakörök lezárásánál több témakört is felölelhet. Ismétlő kérdéssel a tananyag felidézését is szolgálja. Időtartama lehetőleg ne legyen hosszabb 6-7 percnél.

Röpdolgozat

Kisebb egységek számonkérése változatos írásos formában. Célja a tanulók tudásának ellenőrzése. Legfeljebb két hétig tarthat a javítása.

Egyéb formák

Minden más olyan forma alkalmas lehet a tanulók értékelésére, amely visszatükrözi a tanuló tudását, kreativitását, rátermettségét és a követelmény-rendszerrel összhangba hozható.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az otthoni munka a tanulók számára szükséges és rendszeres tevékenységet jelent. A házi feladat nem nélkülözhető a középiskolai gyakorlatból.

Az iskolán kívüli munka pedagógiai szerepe:

- az ismeretek rögzítését szolgálja
- fejleszti a különböző készségeket
- segíti az optimális begyakorlottság elérését
- önálló munkavégzésre nevel
- erősíti a tanulói motivációt
- felébreszti a kutatási, alkotási vágyat

- javítja-növeli a tanulói teljesítményt
- pontos időbeosztásra, rendszerességre nevel

Az otthoni feladatok lehetnek:

- minden tanuló számára egységesek,
- tanulói csoportonként differenciáltak,
- egyénre szabottak.

Írásbeli (és más, nem szóbeli típusú) feladatok

Általános elvek:

- A rendszeresen, egyik tanóráról a másikra elvégzendő otthoni munkára fordítandó idő – az átlagos képességű tanulókhoz igazítva – ne haladja meg a 30 percet tantárgyanként.
- A nagyobb lélegzetű feladatok (házi dolgozatok, kiselőadások, projektek, transzparenszek, prezentációk, önálló kísérletek/vizsgálatok) teljesítésének határidejét előre rögzítjük úgy, hogy legalább egy hétvége álljon rendelkezésre. A határidő legyen a tanulók számára is elfogadható, reális. Ha több hasonló feladat elvégzése esik egy osztályban ugyanarra az időpontra, – a diákok jelzéseit figyelembe véve – az érintett szaktanároknak kötelességük egyeztetni a teljesíthető ütemezéseket illetően.
- A tanárnak az otthoni feladatokhoz konkrét útmutatást kell adnia.
- Törekszünk kreatív, a tanulók érdeklődéséhez igazodó, aktualitásra építő feladatok kitűzésére. Újszerű házi feladatokkal is motiváljuk a tanulóinkat (projekt munkák, prezentációk, transzparenszek stb.) Igyekszünk differenciált feladatokat kitűzni.
- A feladatok benyújtásának formáját a tanár határozza meg.
- A házi feladatok elvégzését rendszeresen ellenőrizzük. A kiemelkedőket jutalmazzuk. Elégtelennel egy házi feladat hiányát vagy hibáit csak akkor büntethetjük, ha a diák számára már korábban ismert volt, hogy ezt a feladatot milyen határidővel, milyen szinten kell teljesíteni. Itt is azonban körültekintően kell eljárni, és mérlegelni kell, hogy volt-e korábban kellő megértési és begyakorlási idő. A felszerelés hiánya nem egyenértékű a házi feladat el nem készítésével, ezért elégtelen osztályzat nem adható, ugyanakkor kezdeményezhető fegyelmi intézkedés.

Korlátok:

- Nem adunk büntető jellegű házi feladatot.
- Az iskolai szünetekre a tanulnivalókon kívül nem adunk a szokásosnál több otthoni írásbeli feladatot. Hétfégekre ne legyen egy átlagos hétköznapi szintnél több írásbeli házi feladat.

Szóbeli házi feladatok

Általános elvek:

- Az otthoni felkészülés alapja egyik tanóráról a másikra az órán elhangzott tanári magyarázat, a közösen elvégzett feladatok/elemzések/gyakorlatok, a kijelölt tankönyvi szöveg/ábra /grafikon/térkép.

- A tananyaghoz kapcsolódó kötelező vagy ajánlott irodalom/forrásmunka elolvasására, feldolgozására megfelelő időt kell adni, a feladatot időben kell közölni. Tisztázni szükséges, hogy az innen szerzett ismereteket milyen szinten kéri számon a tanár.

Külső értékelés

- országos kompetenciamérések
- érettségi vizsga
- szakmai vizsgák
- OKTV és egyéb tanulmányi versenyeredmények

A magatartás és a szorgalom értékelése

A tanulók magatartását és szorgalmát félévenként értékeljük. A félévi és év végi értékelés kiindulópontja az osztályközösség javaslata, melyet az ott tanító tanárok pozitív vagy negatív irányban módosíthatnak. Változtatási igény esetén a nevelőtestület az osztályfőnök javaslatáról dönt.

Magatartás

Pozitívumként értékelendő, ha a tanuló betartja a házirend előírásait és társait erre ösztönzi, a közösségre háruló feladatokból tudatosan részt vállal, segítőkész, a közösségre pozitív hatást gyakorol, ha tevékenységében önálló, viselkedése példamutató, tanulmányi kötelezettségeit képességeinek megfelelően ellátja.

Negatívumként értékelendő, ha a tanuló ismételten megsérti az iskola írott és íratlan szabályait és a házirend előírásait, nem törekszik ezek betartására. Rossz hatással van társaira, akadályozza az osztályt a tanulmányi és nevelési programok során. Durva, goromba, tiszteletlen társaival és tanáraival, valamint az iskola felnőtt dolgozóival szemben.

- példás: A tanuló aktívan részt vesz a közösség munkájában, tanórákon fegyelmezett, magatartása példamutató, igazolatlan órája nincs. Az iskolai házirendet megtartja és másokkal is megtartatja. Az iskolai követelményeket tudatosan vállalja. A tanárok 75%-a példásnak tartja, és a többiek sem adnának neki jónál rosszabbat értékelést.
- jó: A házirendet betartja, a rá bízott feladatokat elvégzi, de önként nem vállal munkát, az iskolai rendszabályokat következetesen betartja. Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben őszinte, tisztelettudó. Magatartáskultúrája esetenként kifogásolható. Vigyáz iskolája, közössége vagyonára és a jó hírnevére.

- változó: A házirendet nem mindig tartja be, tanórai és tanórán kívüli magatartása fegyelmezetlen, viselkedésével szemben kifogások merülnek fel. A közösség támasztotta követelményeket ingadozva követi, a közösségi munkából csak irányítással és nem szívesen vállal részt. A közös programokról gyakran igazolatlanul távol marad. Tanáraival, társaival szembeni magatartása nem mindig udvarias. Indulatait nem mindig képes fékezni. A fegyelmező intézkedések súlyosabb fokozatai valamelyikében részesül.
- rossz: Sorozatosan megszegi a házirendet, vagy fegyelmi eljárás indult ellene. Kivonja magát a közösségi feladatokból, rossz hatással van a közösségre, munkájuk eredményességét is gátolja, rossz példát mutat, bomlasztja a közösséget. Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben nem őszinte, durva, tiszteletlen. Iskolai fegyelmi büntetések valamelyik fokozatában részesül.

Szorgalom

Pozitívumként értékelendő, ha a tanuló tanulmányi kötelezettségeinek folyamatosan eleget tesz, minden tantárgyat igyekszik tehetségének, képességének megfelelően elsajátítani. Munkájával szemben igényes, jellemzi az általános érdeklődés, képes az önellenőrzésre, a jó munka- és időbeosztásra. A tanítási órákon figyel, tevékeny. A kötelező feladatai pontos elvégzése mellett önként is végez tanulmányi munkát, társait segíti a tanulmányi munkában.

Negatívumként értékelendő, ha a tanuló tanulmányi munkáját érdektelenség és közöny jellemzi, kötelezettségeit nem teljesíti, nehezíti a közös munkát. Rendszeresen készületlen, az órai munkában nem vesz részt. Fegyelmezetlen, rendszertelen, megbízhatatlan.

- példás: Egyenletes, a képességekkel arányos tanulmányi teljesítmény, általában aktív órai munka, szaktárgyi versenyeken való részvétel, a munkáját rend, fegyelem, pontosság jellemzi. A tanítási órákra képességeihez, körülményeihez mértén maximálisan és rendszeresen felkészül. A képességeinek hiányát szorgalmával sikeresen tudja pótolni.
- jó: A feladatait nem mindig teljesíti, tanulmányi eredménye viszonylag jó, de képességeihez mértén nem nyújtja a maximumot.
- változó: A tanulmányi munkája nem folyamatos, teljesítménye látványosan elmarad a képességeitől. Az iskolai és otthoni munkájában csak időnként igyekszik. Kötelességét ismételt figyelmeztetés után teljesíti. Időnként nem ír házi feladatot, hiányos felszereléssel jár iskolába.
- hanyag: A képességeihez és körülményeihez mértén keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében, kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan. Képességei ellenére év végi osztályzata egy vagy több tárgyból elégtelen.

Aki bizonyítványát osztályozóvizsgával szerezte, magatartásból és szorgalomból nem kap minősítést.

Az osztályfőnök félévente, az osztályozó értekezlet előtt elkészíti, elemzi és értékeli tanítványai magatartását, a tanulmányi munkához való viszonyuk alapján értékeli az osztály közösségi, tanulmányi, kulturális munkáját, sporttevékenységét. Megállapítja, van-e előrelépés az osztály fejlődésében, az iskolai normák érvényesülésében, a házirend betartását illetően. A félév során kialakult véleményét tanítványaival megbeszéli, majd az osztályozó értekezleten a tantestület tagjaival ismerteti.

Tanulók jutalmazásának elvei és formái

A tanulók jutalmazásánál az elért tanulmányi eredményekre, a közösség érdekében kifejtett tevékenységre, magatartásra, szorgalomra, az iskola hírnevét öregbítő teljesítményre kell figyelemmel lenni. A tanulói közösségek, illetve az egyes tanulók magatartásában, szorgalmában, tanulmányi vagy egyéb irányú munkájában elért kiemelkedő eredmények jutalmazása igen fontos pedagógiai eszköz.

Az egyes tanulók jutalmazásának lehetőségei

Az osztályfőnök, a szaktanár a tanulót példaként állítja az osztályközösség elé, és dicséretét indoklással a szülőknek is tudomására hozza.

Az igazgató tanulmányi- szakmai és sportrendezvényeken, kulturális rendezvényeken való eredményes szereplés, az iskola hírnevét növelő teljesítmény esetén a tanulót dicséretben részesíti, a dicséretet az iskola közössége előtt nyilvánosan ismerteti, illetve a szülőket írásban értesíti.

Az iskolai közösség érdekében folyamatosan végzett, igen jelentős, a kötelességén túlmenő tevékenységéért a nevelőtestület dicséretben részesíti a tanulót, a tanév végén oklevéllel, könyvvel jutalmazza. Tárgyjutalomként könyvet adunk annak a tanulónak, aki az év végi osztályzata alapján jeles vagy kitűnő eredményt ért el.

Hosszabb időn keresztül kiválóan tanuló, példás magatartású és szorgalmú tanulót a középiskolai tanulmányok befejezésekor az Öregdiákok Baráti Köre díjazza. A legkiválóbb végzős diáknak Medvegy Antal-díjat adományoz a Tinódi Gimnáziumért Alapítvány.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, valamely cél érdekében közösen kifejtett erőfeszítést, a példamutatóan egységes helytállást tanúsító közösséget (osztályt, diákköri vagy

más csoportot) a Tinódi Gimnáziumért Alapítvány támogatásával csoportos jutalomban (kirándulás, színház-, mozilátogatás) lehet részesíteni.

A tanulókat jutalmazásra a nevelőtestület bármely tagja, a DÖK és a szülői munkaközösség is előterjesztheti.

bj) a csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elveit,

Csoportba sorolás elvei és rendje

A csoportbontás szempontjai:

- Nyelvek: választás (angol, német) és óraszám szerint. Ha van előképzettség, akkor a felmérő dolgozat segítségével bontjuk az osztályt kezdő és haladó csoportra.
- Matematika: az előzetes jelentkezés és felvételi vizsga alapján indul emelt óraszámú matematikai csoport.
- Szakmacsoportos alapozó elméleti és gyakorlati tantárgyakat a szakközépiskolai osztályok tanulnak, szükség esetén a gyakorlatok csoportbontásban folynak.
- Testnevelésből hagyományosan fiú-lány csoportra bontjuk az osztályt.
- Informatikából tudásszint felmérés után bontjuk két csoportra az osztályt.

bk) a nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot,

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

- A tanulók általános fizikai állapotának mérésére a hungaro fitt fittségi tesztet alkalmazzuk, amely a tanulók alap motoros képességeinek – gyorsaság, erő, állóképesség – mérésére szolgál.

A módszer elemei: Cooper-teszt, helyből távolugrás, tömött labda lökés, tömött labda dobás hátra, fekvőtámaszban karhajlítás, hanyattfekvésből felülés és hasonfekvésből törzs-emelés.

- A tanulók általános motoros képességeinek mérése sportági mozgásformákkal, illetve speciális sportági képességek mérésével történik. A módszer tartalmazza a tanulók életkorának és az iskola pedagógiai programjának megfelelő sportági mozgásformák teljesítményre történő mérését is. A teljesítmény mérése a következő sportági mozgásformákban történik: 60 és 800 méteres síkfutás, magasugrás, távolugrás, súlylökés, gerelyhajítás, úszás, Cooper-teszt, kötélmászás.

- Pszicho-motoros képességek mérése. Olyan speciális az életkornak és a pedagógiai programnak megfelelő összetett mozgássorozatok bemutatása, amely alkalmas a tanulók koordinációs képességeinek, mozgás ügyességének és mozgásismeretének felmérésére. Tartalmazza: talaj, szekrényugrás, korlát, gyűrű – a fiúknál; talaj, szekrényugrás, felemáskorlát, gerenda – a lányoknál; ezen szerek összefüggő gyakorlatainak vagy elemkapcsolatainak bemutatását, a koordináltság, mozgásügyesség, téri tájékozódó képesség mérése. Tartalmaz olyan sportági labdás – kosárlabda, kézilabda, röplabda, labdarúgás – összetett feladatokat, amelyben megtalálhatóak az adott sportág alapmozgás ismeretei, és a sportjáték végrehajtásához szükséges koordinációs képességek. Azaz a tanuló mozgás közben hogyan alkalmazkodik a változó irányból és változó erővel érkező labdához, alkalmazkodás a társakhoz és a védő játékoshoz, a tanult technikai elemeket hogyan hajtja végre változó körülmények között, a legmegfelelőbb megoldás kiválasztása a változó körülmények között – döntés kényszer.

bm) az alapfokú művészeti iskola kivételével az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket,

bn) a gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket,

A tantárgyak tanterve

Az egyes tantárgyak cél-, tananyag- és követelményrendszerét a CD-melléklet tartalmazza, illetve iskolánk honlapján (<http://stg.sarvar.hu>) hozzáférhető.

Szakmai programok

